

ELŐFIZETÉS ÁRA: Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.Bérmentelen levelek
csak ismert kezektől fo-
gadtatnak el.**Kéziratok** nem adatnak
vissza.Egyes szám ára **15 kr.****A nyilttérben** minden
garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DIJJA Hivatalos hirdetéseknel:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.Petitnél nagyobb, avagy
diszkrétül vagy körzet-
tel ellátott hirdetések-
ért természet szerint min-
den negyszög centim. után
3 kr. számítottak.Állandó hirdetéseknel ked-
vezmény nyújtatik.Hirdetések és pénzküldé-
mények a kiadóhivatalhoz
intezendők.

Szocialista-tanítók.

Az államfelforgatók mérges tana terjedni kezd, s félszeg logikájával összebalyítja azok gondolkodó képességét is, kik különben önállóan szoktak cselekedni. Míg szétszórtan fordultak elő egyes esetek, a hol a szocializmus felütötte hundra fejét, addig még nem volt komoly a baj, mert egyesek önmagukra hagyatva erőtlenekek arra nézve, hogy ledöntsék annak a társadalomnak sziklafalait, melyet ezer és ezer év épített, hogy megmetyeljezzék azt a testvéri szeretetet, melyet a mai század, a humanizmus korszaka, oly kitartóan ápolt.

Még ha kozmopoliták lennénk is, ha nem melengetné szívünket a hazaszeretet tüze, ha nem tennék a dicső elődök küzdelmei e haza minden rögét bálványunkká, ha nem is volna nekünk magyaroknak a haza oly éltetőelemünk, mint a hálnak a víz, — mondom, ha ezek a hegyek, völgyek csak kizsákmányolni való földdarabok lennének előttünk: még akkor sem tarthatnók a társadalmi rend felforgatóinak eszméit jogosnak; mert csak arravaló tekintetből is, hogy emberek vagyunk, hogy a mi nekem fáj neked is fájhat: nem lehet, nem szabad a szocialisták tanait elfogadnunk.

Micsoda hóbort az gondolkozni tudó emberekkel elhitetni, hogy helyes elv lenne: „a mi a tiéd, az az enyém is”. — Ki nem látja be, hogy ez elv hirdetőinek és terjesztőinek a legaljasabb önérdék adja ezt a csudaszörnyet szájába, hogy az esetleg bekövetkező életbelépés idejében ök maguk változtathassák meg ezt az elvet, mondván: „de ami az enyém lett — az maradjon az enyém”

Jellemnek mondható-e az, ha a mit egy-egy embertársunk szorgalommal, néha nélkülözésekkel magának megszerez, azt

mi durva erőszakkal akarnók tőle elrabolni? Hiszen nemcsak a megvalósulása, de pusztán az erre való gondolat is már a sárga irigységnek netovábbja. És lehet-e valaki jellemes ember kinek szívét az irigység sajtolja?

Ha valakitől, úgy a néptanítótól egész joggal megkívánja a társadalom a szep-lőtlen jellemet, mert rábizza legdrágább kincsét, hogy őrizze meg azt minden rosz-tól, hogy ápolja, gyarapítsa gyermekében mindazokat a jó tulajdonságokat, amiket lelkébe a teremtő beoltott.

S íme, hazánkban egynehány tanító már egész nyíltan hirdeti, hogy ő a szocializmus híve, hogy ő is felforgatni kívánja azt a társadalmi rendet, melynek oszlopai eddigelé a néptanítók valának. Kérdem: hogy tudnának az ilyen néptanítók beszámolni megbízatásukkal? Hogy tudna egy megmetyeljezett jellem jellemességre nevelni? Nem illenék-e rá az ilyen néptanítókra, midőn nevelnek, ama közmondás: „vak vezet a világtalant”?

Hiszen igaz az, hogy minden tekintetben a néptanító mostohája a társadalomnak; igaz, hogy ez a társadalom nagyon szűkkeblű a tanító irányában; hogy nem hálálja meg azt a jótéteményt, amiben a tanító részesíti; hogy nem adja meg a néptanítónak azt a helyet, a mely őt, mint fontos tényezőjét a társadalomnak. megilleti; de mindezek az igazságtalanságok nem indokolják azt, hogy hűtlen sáfárkodásunkkal azt a vádat hársítsuk magunkra, hogy nemcsak elraboltuk a reánk bízott kincset, de helyébe egy hamisat csempesztünk.

Az a tanító, kit a szocializmus téves tana vezet, csak szocialistákat nevelhet, s így nemcsak hogy nem ápolja, nem gyarapítja a gyermekben a jóra való hajlamot, de sőt elmérgesíti benne az egyeneslelkű-

séget és így megkárosítja a szülőt kétszeresen; először azért, mert megbízatásának nem tett eleget, — másodsor és főképp azért mert merényletet követett el a gyermek, boldogsága ellen.

Hála a mindenhatónak, hogy csak igen kis töredéke a néptanításnak vallja azt a veszedelmes tant; s úgy hiszem hogy a kihirdetett kongresszus fog tanuskodni vedve bár — de soha sem fogják ballépésre vezetni oly izgatók, kik kapzsiságból arról, mikép hazánk néptanítóit — szen-az imádott hazát tönkre tenni iparkodnak.

Ez a kongresszus fogja igazolni azt, hogy a néptanítás „en bloc” küzdeni is kész az ily elvet valló tanítók ellenében; s ha bár a néptanítás mellőztetését, rosz fizetését, szóval igazán szomorn helyzetét lemondással tűrni kénytelen: de az a lángoló hazaszeretet, ami a legnagyobb többségnek szívében honol, soha sem fogja megengedni azt, hogy az emberiség réme, a szocialisták tana, ebben a hazában felvirágozzék.

A meggyőződés fegyverével akarjuk mi a társadalomnak irántunk való indolenciáját megtörni. Legyen bár ez az út hosszadalmas, de hazánk lételének kockáztatásával mi nem akarunk magunknak kényelmesebb helyzetet kiereszkölni!

Mert a hazáért tűrni és szenvedni a legszentebb kötelesség.

„Dulce et decorum est”.

Fischer Armin
néptanító.

Vasutat a Hegyaljának.

Mád, október 31.

A „Zemplén” 42-ik számának vezércikkelye a Hegyalja közlekedési viszonyairól tár elénk egyet-mást és azt a régi igazságot hangoztatja, hogy vasut kell a Hegyaljának.

A cikkelyírója nagy reményeket fűz a létesít-

A betegségek ragadóságáról.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Avidékünkön, sajnos, elég gyakran előforduló különböző járványok, de főleg a hasi-hagymáz (magyarul: tifusz-járvány) alkalmából legyen szabad önkönnök a járványokról, a ragadós kórokokról, fertőzésről és annak mikéntjéről, az az ellen való védekezésről és óvintézkedésről egyet-mást elmondanom.

Mielőtt azonban ezt tennem, szükséges, hogy megösmertessem önmekkel mi a ragály, mi a fertőzés? Ragály alatt (a magyar ragad szóból származva*) értünk olyan káros, illetve káros tényezőt, mely egy helyről a másikra, egy egyénről a másikra átvive, ott az előbbi kóros állapothoz hasonló, vagy annál még különb állapotot idéz elő, aképpen, hogy ez a kóros tényező, behatva a szervezetbe, azt egészében vagy részében megtámadván, annak működésbeli képességét vagy teljesen tönkreteszti, vagy csak felfüggeszti.

Miképpen és honnan keletkezik a fertőzés? fogják önök kérdezni. Ez a pont az, melynek hibás és téves felfogásáról nap-nap mellett halhatni különböző helytelen megjegyzéseket és véleményyt. Az emberiség egy része, ugyanis, azt tartja, miszerint fölösleges a ragadós betegségektől óvakodni és azok ellen védekezni, hiszen, ugymond, ez mind hiábavaló, mert ezt az uristen

*) Bugáték származtatták — rosszul; a nyelv törvénye szerint: ragadóság, ragadós baj v. betegség. Szerk

TÁRCA.

A Rajna partján.

— Basel 1897, —

Rám hull az alkonyatnak árnya,
Miként egy megfogant nagy átok;
Ugy vágyik minden éjszakára,
Fényért csak én magam sóvárgok.
A szép, búbajos táj köröttem
Csókot kapott a hervadástól,
S a rászakadt nagy, szürke ködben
Tar fák szélüzött lombja táncol

Egy-egy korhadt levél reá száll
A nagy-sietve tűnő habra,
De ez se tartja meg magánál:
Durrván előbbre dobja, hajtja;
Hová? ki tudja s céltalan tán
Széthull vagy száz atomra válik.
Miért keressem, mért kutatnám:
Elt és elért az — éjszakáig.

A nagy folyónak szürke tükre
Az égbolt képét visszaadja,
Ott úszik benne, ráterülve,
Hideg fényében hiválogva.
Nem ezt a fényt sóvárogja szívem,
Melegséget ez nem tud adni,
Az éjszakát, hogy felderítsem
Sugár kell ahoz százszor annyi!

Mert félek én az éjszakától:
Vigaszt nem ad a kétkedésre,
Rabolja lombját gyenge fától,
Hogy azt kegyetlen összetépje.
Virágot, embert semmivé tesz
S a napsugári messze szállnak,
Mert jönni kell — a gyáva vég ez —
Örökké tartó éjszakának.

A Rajna-parti alkony-óra
Egy pere — és éjszakába olvad.
Sötétség hull a nagy folyóra,
Vagy fénye messze csillagoknak.
Hideg szél fű majd át a völgyen
S halál-sóhajítás lesz belőle,
Fonnyadt virágok összetörten
Borúlnak szunnyadó mezőre.

A természetnek éjszakája . . .
Igy tér aludni hát az élet?!
Megborzad lelkem, mint a gyáva
Önképét ebben ismeré meg.
Vajh érdemes-e törni nagyra?
Hisz éj száll rá, pusztá hervadás,
Amely még emléket se hagyja . . .
... S futván jön egyik habra, más!

Zombori Andor.

tendő vasutvonalhoz és egyenesen nélkülözhetetlen feltételnek tartja a Hegyalja rekonstrukciójához, mert — úgy mond — a szőlőtelepítések nagy befolyással lehetnek az építendő vasutvonal jelentőségére és jövedelmezőségére, viszont pedig könnyebben hozzáférhetővé és olcsóbbá tennék az e vidéken kellő mennyiségben be nem szerkezhető anyagokat.

Hát ez mind szép és igaz!
Csak hogy mindeme dolgokat, ha jól emlékszem, hallottam én *Pejacsevich* János gróf urtól nyolc évvel ennek előtte, amidőn a *Szerencs-mád-hidas-németh-kassai* rendes vágányu vasutvonal terve megvillant agyában és előmunkálataira a koncessziót megkapta. De a vasutépítést tervét az érdekelttség elejtette, mert anélkül, hogy a dolgokat behatóan megvizsgálta volna, részint élelőlettől, részint szűkkeblűségtől vezéreltetve, visszaretent az 1.500.000 ftnyi költségelirányzattól.

Tudnunk kell azonban, hogy azért a pénzért, amelyvel az érdekelttség a törzsrészenyek ellenében hozzájárul, vasutat építeni nem lehet, így hát a finanszírozás szükségessége mutatkozik, azonkívül az elsőbbségi részenyeket is pénzre kell tenni.

Ugyde egy nem létező vasut értékpapirjaiért nem adnak semmit, ha csak azt nem veszik alapul, hogy a törzsrészenyek el vannak helyezve. Mert ugyszólván csak emigyen biztosítható az elsőbbségi részenyek elhelyezhetőségének lehetősége.

Ha már most minden nyújtandó garancia meg volna, akkor még a legnagyobb akadályt kell utóból gördíteni. Pénzintézetet kell fogni, amely hajlandónak mutatkozik egy-egy részenyre 50 forint kölcsönt nyújtani, avagy pedig egy-egy részenyrt 62—63 forinton megvásárol. Világos tehát, hogy nem az engedélyezett összeg magas, hanem az a baj, hogy a pénzintézetek tapasztalatból tudják, hogy nem adhatnak egy elsőbbségi részenyre, illetőleg részenyért a fent említett összegnél többet.

Arra vonatkozólag pedig, mintha Mádót, Tállyát vasut dolgában mellőzték volna, hogy inkább Bodrog-Kereszturt, Liszka-Tolesvát és a többi városokat vonhassák a vasuti hálózatba, legyen szabad a cikkelyiróját állítása téves voltáról meggyőzőm.

Ha Szerencset, Ujhelyt akarjuk összekötni, akkor nem mehetünk Tállyának, hanem a vonalmenti városokat kell állomásokul kiszemelni. Liszka-Tolesva tehát fekvésének köszönheti, hogy bevonták a vasuti hálózatba.

Hogy csupán a véletlen játszott közre, bizonyítja ama tény, hogy ha érdeklődtek volna a vasut iránt, az állomást közelebb hozhatták volna Liszka városához. Ugyszintén egy kis kanyarodással Tolesva is kaphatott volna állomást. De minden esetre egy kis anyagi áldozat árán.

Látnivaló tehát, hogy a Hegyalja mind ez ideig nem volt képes egy vasutvonalnak az őstermelésre, iparra és kereskedelemre egyaránt való mérhetetlen fontosságát átérzeni. Csakis ennek a véghetetlen indolenciának tudandó be az a tény, hogy a *Szerencs-mád-hidas-németh-kassai* rendes vágányu vasutvonal ügyét, amely a Hegyalja felvirágzásával elválaszthatatlanul össze van forrva, mind ezideig függőben tartották.

De miért?
Mert most, miután *Pejacsevich* János gróf nyolc évig fáradozott azon, hogy tervét, amely

küldi és így tehát ragály ninesen emberről emberre, mert ha úgy lenne, honnan kapta volna az első ember a ragadós betegséget? (Nehogy valaki megjegyzéséért, mint én istentagadó volnék, gyanuba vegyen, vagy követ dobjon rám, előre is megjegyzem, hogy én nem tagadom, dacára természettudományi felfogásomnak, isten nagy hatalmát, sőt azt is előismerem, amit a példabeszéd tart, hogyha az uristen akarja, még a kapanyél is első puská helyett, de kivételesen az említettem téves felfogásra vonatkozólag ezt nem írom alá, hanem megkísérlem azt önknek is bebizonyítani.)

Ha bármely, még a legtisztábbnak vélt víznek is egy cseppjét vagy a legtisztább levegőnek egy gondolatnyi részét nagyító alatt (olyan leneszkészüléket értek, mely a lehető legkisebb por-részt 5—800-szoros vagy 1600-szoros nagyításban mutatja) vizsgáljuk, akkor abban számtalan és számtalan, ezer és ezer, különböző alakú és nagyságú testecskéket, élő szervezetecskéket u. n. „mikroorganizmus”-okat láthatunk, élő szervezetecskéket, mondom, mert ezeket közelebbről megfigyelve, ezek az életnek jeleit (mozgást, szaporodást) szemmel láthatóan nyilvánítják. Ezek között a sokféle szerves testecskék között kisebb-nagyobb számmal olyanok is vannak, melyek, ha alkalmas talajra találnak, annyira elszaporodnak, elhatalmasodnak, hogy a szomszéd szervezetecskéket felfogják, megsemmisítik és az így lefoglalt területet (de nem úgy mint azt a görögök Krétával akarták tenni) úgy elárasztják,

tulajdonképpen az ő agyában született meg, megvalósítsa, most — mondom — midőn nyolc évvel kereszttől fáradozott és vállalatába egy esomó pénzt fektetett, hogy a Hegyalján vasutat teremtsen, bontakozik ki a kaoszából egy férfi és beleszuggérálja a Hegyalja lakosságába, hogy a rendes vágányu vasut drága, mert a keskenyvágányu vasut olcsó és jó (?)*)

Bocsánát, de az az uriember nem tartotta be a formát kellőképen.

Ertem azt, ha valaki hegyaljai ember lévén, önzetlenül, szűkebb hazája iránt való szeretetből lendíteni akar a hosszan vajudó vasut ügyén és bizalommal fordul az engedményeshez, atyai tanácsokkal látván őt el, hogy anyagi okokból csak keskenyvágányu vasut létesítésével foglalkozzék.

Meg vagyok róla győződve, hogy *Pejacsevich* gróf a Hegyalja érdekét sokkal inkább szívén viseli, sem hogy megalkudván a körülményekkel, pusztán a nyereszkedés, viszketegtől vezéreltetve a Hegyalját gubába bujtassa, azt hozván fel okul, hogy nincs pénz kabátra.

De az az uriember, aki a *Pejacsevich* gróf eszméjét magáévá akarná tenni, az engedményest, a szakembert kiüti a nyeregből, hogy jómaga lovagolhasson, egy keskenyvágányu vasut engedményese akar lenni. Ugyan körvonalai a ködös távolból még nem bontakoztak ki, de tudom, hogy már él, lélekké és hívek toboroz a keskenyvágányu vasut eszméjének támogatására.

Hisz a cél egy. Azért eszközöl ki X. vagy Y. egy vasutvonalra előleges munkálati engedélyt, költ az előleges munkálatokra, a bejárásra és más célokra egy esomó pénzt, hogy a dicsőségből, amely egy vasutvonal tervének keresztülvitelével együtt jár, kivége részt, másrészt pedig, hogy a befektetett tőkét kamatostól visszaszerezze.

De övezze dicsőség a kezdeményezőt. Bizuk meg a terv keresztülvitelével azt a férfit, aki elejétől kezdve küzdött és fáradozott, hogy a Hegyalját rendes vágányu vasutal boldogítsa.**)

Sokkal szegényebb vidékek megbírnak egy rendes vágányu vasutat, mint a Hegyalja; és ha megvalósítjuk a keskenyvágányu vasut tervét, amely tán első pillanatra olcsóbbnak látszik, bal-lépésünket megbánjuk akkor, amidőn bajunkon csak óriási pénzáldozatok árán lehetne majd segíteni.

De megnyugtát engem is az a tudat, hogy azok a férfiak, akiknek első sorban van a Hegyalja sorsa kezükbe letéve, a Hegyalja iránt való igaz szeretettől vezéreltetve, a közjó szolgálatába szegődnek és *Pejacsevich* János gróf tervét,***) azét a férfit, aki bizalmunkat minden tekintetben kiérdemelte, támogatásukkal diadalra juttatják.

Neuvohner Jenő.

*) Fölkérjük a t. író urakat, hogy eszmecserékben higgadt tárgyilagosságra törekedjenek. Szerk.
**) Más utirány a *Pejacsevich*-féle vasut és ismét más az, amelyet lapunk szóba hozott, melynek a nevében még az engedményes után meg sem nevezhetjük. Különben pedig, eltekintve a személyi ingerenciáktól, a földolgo a vasut, melyre a mi Hegyalja-menti községeinknek most már égető szükségük van. Szerk.
***) Azt hisszük, hogy mélyreható módosítással. Szerk.

Vármegyei ügyek.

A közig. bizottság rendes havi ülését f. hó 9-én d. e. 9 órakor tartja.

hogy azon kívülök semmi más élő szervezet nem képes megélni, annál kevésbbé szaporodni. Ezért azonban nem kell megjéjndni és lemondani minden evéstől és ivásról, mert ha eszünk és iszunkis ilyen szerves testecskéket tápanyagainkkal, abból mindjárt nem származik baj. Hiszen hangsúlyoztam, hogy ezek a szerves testecskék (melyek mindegyike egy-egy betegségnek okozója, alakja után vagy bacillusnak ha pálcakú vagy kokuszknak, ha gömbalaku, nevezetük) csak akkor fejlődnek, ha alkalmas talajra találnak. Fejlődésükre alkalmas pedig az a talaj, hol épp úgy mint a buza, vagy a hüvelyes vetemények, ha jól megművelt, kellő zsírral és sóval ellátott talajba jó ott nő és gyarapszik, ezek a szerves testecskék is ha oly helyre jönnek, hol ez életfentartásukhoz szükséges követelmények (mint nitrogén, bomlási termények stb.) megvannak fejlődnek és gyarapszanak, vagyis a mi fogalmunk szerint ott hol tisztátalan a talaj. Minthogy ezek a szerves testecskék a világ teremtése óta mindég megvannak, tisztatlanság, szenny, pedig tudvalévó, hogy már az első emberek idejében is létezett: ezek a szerves testecskék azóta mindég lesték az ilyen rájuk nézve alkalmas pillanatot a letelepedésre s illetve szaporodásra és ott hol erre az első alkalom kínálkozott, magoknak és ezzel az első ragadós bántalomnak fészket vetettek volt meg.

Igy tehát be fogják látni, miszerint mindég megvolt és mindég meglehet az ok arra, hogy ragadós bajok keletkezzenek s így be fogják

Kongrua-rendezés. Tovább folytatva a vármegyének területén lévő róm. kat. egyházak évi tiszta jövedelmének összeírását tárgyzó esperesi munkálatok ösmertetését: közöljük azokat az összeírásokat, melyeket az alispán elnöklete alatt Ujhelyben működött bizottság a tovább menő tárgyalás alapjául változatlanul elfogadott.

I. A szerencsi járásban.

Az anya-egyház	Alapított	Alapította	Évi tiszta jöved.
Rátka	1855.	—	570 18
Girines	1737.	Jóbaházy Dóri Ferenc	730 98
Tállya	XIV. száz. elején	—	978 25
T.-Szada	1866.	Egri prépost Csicséri Orosz Mária	599 60
Gesztely	1848.	—	479 32
M.-Zombor	XIV. száz. elején	—	398 97

II. A tokaji járásban.

E.-Bénye	XIV. száz. elején	—	470 14
Tokaj	—	—	1219 77
Tolesva	1436.	Tolesvay Pét.	785 64
Tarezal	1699.	—	1456 93
E.-Horváti	1773.	Kinestár	827 43
O.-Liszka	—	Szepesi püsp.	689 62

III. Az újhelyi járásban.

Barancs	XIV. században	Okolicsányi Ján. megújítja 1755.	627 61
Sz.-Ujfalu	1744.	Splényi Gábor br	554 53
Imreg	1753.	—	331 60
Lasztócz	XIV. században	Lasztóczy Guszt.	801 17
S.-Patak	XII. században	Királyi alapítv.	4297 21
Czéke	—	—	804 71

IV. A Bodrogközön.

Lelesz	1142. körül	—	1146 61
N.-Tárkány	1718.	Sennyey Istv.	1311 —
N.-Kövesd	1763. ujra alap.	—	589 02
Battyán	1333.	Tárkányi István	912 99

(Folyt. köv.)

Utadók leszámolása. Főispánunk ömeltósága a számvéveségi ügymenet vizsgálatát e napokban foganatosítván, kiváló figyelme tárgyává tette a törvényhatósági utadók nyilván-tartásának ellenőrzését, egyszersmind ugyanakkor szükségesnek találta, hogy az utadóhátrálékok a tokaji és a szerencsi járasok területén lévő körjegyzőségekben a helyszínen leszámoltassanak. Evégből és az utadók behajtása körül mulasztást elkövetett községi elüljáróságok költségére a leszámolás eszközlése céljából a főszámvévet a szerencsi-, az I. alszámvévet pedig a tokaji járásba fogja kiküldeni az alispán.

A vasuti kedvezményes jegyek kiszolgáltatása iránt, mint az „U. K.”-ből olvassuk a kereskedelemügyi miniszter újabb rendeletet bocsátott ki, mely szerint az állami és törvényhatósági tisztviselőkek nem kell évről-évre folyamodniuk az 50 százalékos kedvezményü vasuti jegyekért, mert a jövő 1898-ik évtől kezdve öt évi használatra előkészített új arékes igazolványokat fognak életbe léptetni.

Törvényhatósági utadó az elmúlt okt. hó folyamán begyűlt a t. vármegye közuti pénztárába tőkében: 18,825 ft 77 kr., késed. kamatban: 350 ft 26 kr. s így összesen: 19,176 ft 03 kr., a mult évi októberi befizetéshez viszo-

azt is látni, miszerint igenis nem indokolatlan a ragadós bajoktól való óvakodás és az az ellen való állandó küzdés.

Azt fogják most már kérdezni, hogyan és milyen uton történhetik a fertőzés? A felelet igen egyszerű, t. i. az, hogy sokféleképpen. De hogy ez a felelet nagyon rövidnek, vagy kiterő-nek ne lássék, a következőket kell megjegyezmem:

A ragadós betegségeket felosztjuk olyanokra melyek csak a levegő útján fertőznek u. n. miázmatis bajok, pl. a malária vagy váltóláz, — 2) olyanokra, melyek csak érintkezés útján fertőznek, u. n. kontugiózus bajok, mint amilyenek az u. n. vérbetegsége, — s végre 3-szor olyanokra, melyek ugy a levegő, mint az érintkezés útján fertőznek u. n. miázmatis-kontugiózus bajokra, mint a milyen pl. a himlő, vörheny, kolera, tifusz stb.

Hogy fertőző betegségeik már a legrégebb korban is léteztek, azt a következő adatok bizonyítják.

A *Mózes* könyvében leirt egyiptomi csapások nem egyebek, mint fertőző betegségeik. A *Trója* ostrománál előfordult csapások, melyeket a görög *Homérosz* oly szivvirehatóan ír le, szintén járvány.

Xenophon leírja, hogy *Xerxes* táborában, Kr. e. az 5-ik században, vérhas uralkodott. Kr. e. 427 az atheni pestis, Kr. u. a 2-ik században a római hadseregben kis-ázsiai hadjáratában fellépett baj, epidémia, az 5-ik században az u. n. Justinian-féle pestis, 569-ben himlőjárvány, a 6-ik században a lepra, vagy Szt-Ignác tüze jár-

Folytatás az I. mellékleten.

nyitva, most több tőkében: 4269 ft 86 krral, késed. kamatban: 109 ft 40 krral, s így együttesen több: 4379 ft 26 krral. Befizetés eredménye szerint a járáások így sorakoznak:

1. Gálszécsi:	3601 ft 44 krral.
2. Ujhelyi:	3173 „ 35 „
3. Varannai:	1977 „ 84 „
4. Tokaji:	1962 „ 78 „
5. Bodrogközi:	1801 „ 35 „
6. Szerencsi:	1272 „ 72 „
7. Homonnai:	744 „ 65 „
8. Szinnai:	682 „ 43 „
9. N.-mihályi:	649 „ 81 „
10. Sztropkai:	403 „ 26 „
11. Egyéb számlák:	2556 „ 14 „

November 1-én hátrálékban maradt 78,992 ft 32 kr. (most kevesebb mint a múlt évi nov. 1-én: 36,485 ft 01 krral) és pedig:

1. Nagymihályi j.-ban	2411 ft 39 krral.
2. Sztropkai	2497 „ 10 „
3. Szinnai	3022 „ 50 „
4. Homonnai	3490 „ 19 „
5. Varannai	4119 „ 44 „
6. Gálszécsi	8647 „ 46 „
7. Bodrogközi	10,462 „ 70 „
8. Ujhelyi	10,602 „ 14 „
9. Tokaji	11,513 „ 19 „
10. Szerencsi	12,890 „ 73 „
11. Egyéb számlákon	8335 „ 48 „
1—11.	78,992 ft 32 krral.

A tokaji kosárfonó tanmühely felügyelőbizottságába Füzesséry Odön j. főszolgabíró és Zákó Soma tokaji kereskedőt választotta be a kassai kereskedelmi és iparkamara.

A kir. államvasutak miskolci üzletvezetősége, hogy a vasut igénybevételét a nem közvetlenül valamely vasúti állomás mellett, hanem távolabb fekvő községekben lakó közönségnek megkönnyítse, az ilyen községekben a darabárak fel- és kiadására kirendeltséget, valamint az olyan községek környékén fekvő községek közt rendszeres fuvaros szolgálatot óhajt szervezni. A kirendeltségek hivatva lesznek székhelyeiken a darabárakat a házhoz és a házból elfuvarozni, nemkülönben azokat az utközben fekvő helységeket is átvenni s a vasúti állomásra fuvarozni, a leadásra kerülő darabárakat pedig az állomáson átvenni és kiszolgáltatni. Ilyen kirendeltségek létesítenek vármegyénkben: Gesztely, Megyasszó, Tállya, Erdőbénye, K.-Helmec, Gálszécs, Varannó, Sztropkó és Szinna községekben.

A millenáris diszfelvonulás megörökítésére készül az a nagyszabású körkép, melyet Eisenhut, Ujváry, Márk, Meisel stb. jól ismert nevű festőink terveznek. A mű tökéletesítése érdekében lapunk utján is kéri a művészek a bandériomban résztvett zempléni tagokat, kikről eddig felvételt nem készíthettek, hogy Budapesten tartózkodásuk alkalmával fájradjanak el e célből Márk Lajos festőművész ateliérébe (Vasváry Pál-utca 9. szám), hol a felvétel teljesítetik, megjegyezvén, hogy az egész felvétel csak rövid időt igényel.

Kimutatás a Zemplén-vármegyei közkórház 1897. évi október havi betegforgalmáról. 1897. év szept. hórlól ápolás alatt maradtak száma: 34; 1897. év okt. 31-ig ujonnan felvettek

vány, a 15-ik században a nagy pestis, vagy florenci-járvány, ugyancsak ebben a században volt az u. n. angol izzadás. 1486-ban, a 15-ik században az influenza járvány és a bél- és kiütéses hagymáz, a 17-ik században skorbut-súly, a 19-ik században, annak elején a kolera. Fertőzés történhetik, edény, ruha, eszköz, élelmiszer, kereskedelmi cikk levél, bélyeg, szivar, és pénzek stb. stb. az érintkezésnek számtalan egyéb útján.

Legyen szabad ezt példákkal bizonyítanom Edény útján pl. színházban, hol vizelezésűk vannak, kiknek tudvalevő, hogy csak egy poharuk van, ebből iszik véletlenségből egy fertőző anyag. Csók bucsujáráshelyeken: feszületet, kezét ezren és ezren csókolgatják, vagy csodafürdők, hol egy vízben fürdik mindenki, minek folytán a baj egyik egyénről a másikra vitetik át. Ezt nevezi a higiénia „mérgek csók”-nak.

Jég. Gyakran csodálkoznak az emberek, hogy bizonyos jég használatát után egyes emberek, vagy egyes családok hirtelen, egyszerre, vagy egymásután megbetegszenek, minek oka az, hogy azt a jeget olyan vízből vették, mely mint víz fertőzőtt anyagokat tartalmazott, a benne lévő zsírok, bacillusok vagy kokkusok, nagy ellentálló képességükkel fogva, megtartották életerejüket és felolvadván a jég, új életre keltek és új fertőzést hoztak létre. Hozzájárul a jég fertőzéséhez még az a fontos körülmény is,

száma: 51. Ápoltak összege: 85. — Ezek közül elbocsátott gyógyulva: 46; javulva: 3; gyógyulatlan: 2; meghalt: 5. — Összes fogyatéka: 56; — A hó végével ápolás alatt maradtak száma: 29. — Az ezen idő alatt felmerült ápolás-napok száma: 1089. — Schön Vilmos dr., főorvos, Nyomárkay Odön dr., alorvos.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátorlaj-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál (1897. okt. 30-ától novemb. 6-áig) a házasságot kötött: 3 pár; b) kihirdetett: 4 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 20 esetben; d) elhalálozott: 11 egyén.

Hírek a nagyvilágból.

II. Vilmos német császár Bánffy Dezső br. miniszterelnöknek a vörös-sasrend nagykeresztjét adományozta.

Blanco spanyol tábornok, Kuba sziget katonai új főkomandánsja, átvévén a főparancsnokságot csapatai fölött, kiáltványt boesított ki, melyben tudtul adta, hogy Kuba sziget önkormányzatot kap és hogy a spanyol kormány a nagylelkűség és feledés politikáját fogja követni mindazokkal szemben, kik a forradalomtól elállva fegyvereiket leteszik és az anyaállamhoz visszahódolnak.

Károly Lajos fhg. özvegye, a 67 éves Adelheid braganzai Bourbon heregnő, mint egy párizsi távirat jelenti, kolostorba lépett s felveszi az apácáfátyolt.

Goluchowszky Agenor gr. osztrák-magyar közös külügyminiszter Olaszországba utazott és Monzában ma mutatkozik be Umberto királynál.

A provizórium törvényjavaslatát a „Reichsrath” első felolvasásban elfogadta.

Hírek az országból.

Öfelségeik, a király és a királyné, Budapest székes főváros szegényei számára 5000 (azaz öt ezer) ftnyi kegyes adományt küldöttek.

Korányi Frigyes dr. egyetemi tanárnak öfelsége a Szent-Istvánrend kis keresztjét adományozta.

A Gellért-hegyi citadella, mely öfelsége rendeltetéséből jövőre megszűnik fenyegetni rémes ágyutorkaival a pesti oldalt, e napokban a székes főváros részéről szertartásos módon átvett a tűzország parancsnokságától.

Különlélek.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Szemere Dezső joggyakorlót a király-helmeczi járásbíróvá jelölték ki. Gratulálunk!

— **Áthelyezések.** Vékey Oszkár, lengyel-tóti kir. járásbírósi aljegyző e minőségében a tamási kir. j.-bíróvához helyeztetett át. — **Halaktovich Jenő,** rózsahelyi tsvéki aljegyző, a szerencsi járásbíróvához, saját kérelmére, áthelyeztetett.

— **Mindenszentek napja.** Szomuru ködös őszi nap. Illő tónus az emberek hangulatához, mikor hallottaikról emlékeznek meg s a min-

hogy a jeget legtöbbször tisztátalan, trágyás szekerek hordják be, minek következtében még a jéghez is tapad szeny.

Hulla is fertőzhető a talajt ez pedig a benne lévő vizet és így közvetve a kút terjesztheti a ragadós bajt. Ime egy példa: **Molnár** melletti kút Gálszécsen A szomszéd házból tífusz volt, onnan a kútra jártak, oda merítették edényeket, a veder alá visszacsurgó víz beszennyezte a kút egész vizét. Be van igazolva, hogy majdnem valamennyien, kik ebből a kútból ittak, mind megbetegedtek tífuszban.

Ruha. Egyik szomszéd városban történt (ezt hallomásból tudom) hogy egy család, hol véletlenségből 1—2 gyermek sarlakban (vörheny) volt beteg, a betegség teljes lezajlása előtt elküld a kereskedőhöz, tőle több rendbeli ruhácska felpróbálása végett. A kereskedő, szokott udvariasságához képest, mi rosszat sem sejtve, el is küld a családhoz 5—6 ruhát, melyek közül egyet kiválasztanak, a többi visszaküldik. Rövid időre rá a 4—5-ik faluból egy nő véletlenségből ugyanezekből a ruháskából vásárolva hazaviszi és ráadja egyik gyermekére, ki a legvirulóbb egészségből hirtelen vörhenyben megbetegedik. Persze nem lévén azon a vidéken sehol vörheny, nagyot fog nézni még az orvos is, de még inkább a közönség, hogy honnan az ördögből kerül hát ide ez a vörheny?

Ime ez a magyarázat: a ruha. Vagy elmegy valaki, tegyük fel, hogy Budapestre, olyan esa-

dennapi élet küzdelméből egy pillanatra kiválva, a halottak csöndes birodalmában, a földi élet mulandóságára gondolva kegyelettel áldoznak külsőségekben is azoknak, a kik kedvesek voltak nekik, a kiket szerettek s a kik a földi bajokon túl már a temetőnek örök lakói. A szeretetnek és emlékezésnek szép jele a sok-sok virág, koszorú, ami a sírok ezreit e napon ékesíti s a méces, gyertya és fáklya fénye, mely a sírhalmokat megvilágítja. Megnépesülnek e napon a kereszténység temetői. A kegyeletes közönség ezer meg ezernyi sokasága rója le itten az emlékezés adóját. Ujhelynek három temetőjében foly le a holtak emlékeztetének szentelt szép ünnep: a hecskei róm. kat. a Kossuth-utcai ev. ref. és a Kazinczy-utcai gör. gat. temetőben. A sírok díszítése és a kivilágítás persze a róm. kat. temetőben volt a legimpozásabb, hanem ez természetesen, lévén városunkban a r. k.-ok túlnyomó számban. Ebben a temetőben az ujhelyi főgimnázium ifjusága, mint más-kor, ez idén is kegyeletesen emlékezett meg elhunyt tanáraitól. A délutáni órákban az ifjuság, **Ormándy Miklós dr.** igazgató és a tanárkar vezetése alatt, testületileg vonult ki a temetőben nyugovó k. r. tanárok sírjaikhoz s azokat megkoszorúzták. Az ifjuság nevében ugyanott ifj. **Hlavathy Béla VIII. oszt.** tanuló szépen kidolgozott s még szebben előadott beszédben emlékezett meg az elhunyt tanárokról. — Ezután **Lób Antal** kegyesrendi tanár vezetése mellett a főgimn. ifjuság énekkara megható gyászdalokat adott elő. Az ev. ref. és g. k. temetők a maguk arányában szintén koszorúkkal és virágokkal ékeskedtek és lángok fényében tündököltek, szóval a kegyes lelkek áldoztak itt is, ott is. A gazdag hívságos drága koszorúkkal és a lángok sokaságával, a szegény egy szál őszi rózsával és fiilleres gyertyával, de egy érzéssel és egy gondolattal: *porból lettünk, porrá leszünk.*

— **Főesperesjelölt.** A hegyaljai ág. hitv. evang. egházmegye ketté osztása ténynyé válván, az u. n. „Tiszavidéki egházmegye” főesperesévé **Matterny Lajos** debreczeni lelkész van kizemelve. Az ujonnan szervezkedő Tisza-vidéki egházmegyéhez Nyiregyháza, Debreczen, N.-Károly, Nagy-Bánya, Nagy-Várad, Kőlece, S.-A.-Ujhely, Klazán, Mernyik, Sókut, Pazdics, és Uj-Klenőz fognak tartozni.

— **Hangverseny.** Már lapunk múlt számában is megemlékeztünk a holnap megtartandó művész-triász hangversenyéről, melyre ezuttal is felhívjuk a műpártoló közönség figyelmét. A vállalkozó, ki nagy áldozatok árán nyerte meg a művész-társaságot városunk közönsége élvezetére — megérdemli hogy a közönség oszlatlanul támogassa igyekezetét. Reklámszerű kijelentésekkel csak szenvedne a társaság reputációja, és így azokkal hatni józóléséről ismert és műérzékkel bíró közönségünkre felesleges. Örülünk mindnyájan, ha ilyen élvezet osztályrészesé lehetünk, hisz különben is ritkán van alkalmunk, hogy a fővárosnak három előkelő olyan művészeiben gyönyörködhessünk. Az érdeklődő közönségnek tudomására hozzuk, hogy a hangversenyre *támlásszék csak 2 ft., körszék 1 ft 50, zártszék 1 ft, állóhely 60 kr.* Belépőjegyek előre **Lóvy Adolf** könyvkereskedésében, a hangverseny estéjén pedig a *pénztárnál* válthatók.

— **Országos vásár.** A folyó hó 4-iki ujhelyi **Imre-vásár** meglehetősen népes és forgal-

ládhoz, ahol véletlenségből hetekkel ezelőtt himlős beteg volt, de most már teljesen egészséges, azonban szerencsétlenségére abban az ágyban kellett neki aludnia, melyet ugyan fertőtlenítettek, de amint a tények bizonyítják, nem eléggé gondosan. Az illető hazatér. Egyszerre csak 2—3 heti itthonléte után kitör rajta a himlő. Honnan hozta — azt mondják az isten küldte, pedig dehogyan, kétségtelenül abból a házból, abból az ágyból hozta magával a fertőző anyagot. Valakinek van egy pattanása az orrban, körme alatt pedig egy csomó tisztátalanság. Benyul az orrba, megfertőzi önmagát 1—2 nap múlva kifejlődik az arcorbánc, melyről az öregek azt tartják, hogy meghülésből származott, pedig kétségtelenül be van igazolva, hogy ennek meg van a maga bacillus és így ez idézi elő. Vagy egy más példa az életből. Amerikából, hol tudvalevő gyakori a föld alatt dolgozó munkások között az u. n. egyiptomi szemlob (trachoma) haza jó ember — nem jelentkezik a hatósági orvosnál — maga nem veszi észre, hogy szeme meg van fertőzve; egy kicsit csipás, ugymond, ennyi az egész. Érintkezik másokkal, ugyanazt a törülközőt használja neje, gyermeke, megfertőzik szemeiket, ezek megfogják bárhol az ajtó zárat, azt egy 3-ik, kinek éppen akkor viszkét a szeme, megdörzsöli és hetek múlva ez is meg van fertőzve.

(Vége köv.)

Kende Miksa dr.

mas volt. Statisztikai feljegyzés szerint 2268 darab szarvasmarhát és mintegy 577 darab lovat hajtottak eladásra, s míg a szarvasmarhá-

Házasság. Kemechey Jenő, kedves földink és barátunk, a „Budapesti Hírlap“ belső dolgozó társa, ma egy hete vezette oltárhoz Jeney Szabó Irén kisasszonyt, öz. Jeney Szabó Istvánné vasmegyeri birtokos kedves és szép leányát. A boldog házaspárnak gratulálunk! — Klein Izidor ma délután esküdtött örök hűséget Ujhelyben Schweiger Rózsika kisasszonynak, Schweiger Ignác polgártársunk szép leányának.

A „Zemplén“ 1898. évi képes naptára tegnap elhagyta a sajtót, most a könyvkötő kezében van s a jövő héten már közkézben forog. Naptárunk immár a tizenötödik évfolyamba lépett. Tisztes multja, a 15 év, melyben folyvást kiterjedt pártfogásnak örvendett, képezi legilletékesebb ajánlóját; de ajánlhatja magát is előkelő és ugy szépirodalmi, mint hivatalos részében egytől-egyik zempléni vonatkozású, közérdekű tartalmával. A „Zemplén“ 1898. évi képes naptára e XV. évfolyamának közleményei, a hónapok és naplók formái után, a következők: Betűrendes névnapjegyzék. — Beköszöntő vers 1898-ra (Buza Barnától). — Füzesséry Tamás, a nagymihályi főszolgabírája, a Ferenc-József-rend lovagja, arcképpel. — Képek a zempléni főnemesei családok köréből, Perényi Péter 1501—1548. (Szövege D.-tól). — A lomniczai harang (Vaskó József-től). — A hosszufalusi pap (Költői beszély: Krüszelyi Erzsikétől). — Barkó vára (Képpel: Andorka Sándortól). — Királyt ünneplő vármegyeháza (képpel). — A karesi kuruc diófa (Péter Mihálytól). — A megtalált kincs. Elbeszélés. (Irta: Jónás Izsó). — Humor. — Hasznos tudnivalók. — Hivatalos Részében ott találjuk Zemplén-vármegyének leggazdagabb és legpontosabb eimtarát, ide értve a vármegyei, az állami, a községi és magán-tisztviselőket és alkalmazottakat is. — A községi eimtar mutatja az illető lelkészek, tanítók és községi bírák neveit és ezeknek szolgálati éveit is. — Értékes lapja ennek a résznek az a gondosan egybeállított betűrendes jegyzék, mely az alkotmány helyreállítására óta hozott legfontosabb országos törvények címeit és sorzámaikat mutatja, — a községek betűrendes táblázata pedig arról tájékoztatja az olvasót, hogy a vármegye területén lévő négyezerötvenegy község közül mindenik mely járásban, mely jegyzőséghez tartozik? — A bélyeg, posta- és táviródiákat mutató táblázatok után az orsz. vásárok c. közlemény, végezetül a hirdetésekön kívül még a vasúti menetrend zárja be a szépet a hasznossal és szükségességgel ön magában egyesítő s vármegyénkben közszükséglet pótló naptárt, melynek ára példányonként ez évben is csak 40 kr. — Ajánlólul még csak azt jegyezzük meg, hogy szóban lévő naptárunk egybeállítását lapunk f. szerkesztője volt szíves eszközölni. — Naptárunkat már a jövő hét folyamán szétküldjük t. megrendelőinknek. Előjegyzéseket még mindég szívesen fogadunk. — A „Zemplén“ kiadóhivatala.

Fotoplasztikum. Ujhely közönségének élénk emlékezetében van még a Herb-féle fotoplasztikum, mely pár évvel ezelőtt, akkor mint egészen új dolog, oly tömegesen vonzotta a nézőséget, mert igen kellemesen és tanulságosan szórakoztatta Párisból, Londonból, Bajorországból, Olaszországból, Palesztinából, Afrikából, Amerikából, szóval a nagyvilágból vett természeti képeivel és látványival. Azóta a német Herb-nek akadt magyar versenytársa, az öreg Kozicska M.-Szigetről, aki a mérkőzésben nemcsak utólréte, de messze túlszárnyalta elődjét, mert a Kozicska fosztoplasztikumában a képek színesek és így természetesség tekintetében a valósághoz, az élethűséghez egészen közelállók. De van még egy más mozzanat is és ez az, hogy Kozicska a nagyvilági látványokon kívül sulyt fektet a mi országunkra és mindarra, ami magyar és így fotoplasztikumával a magyar köznevelődés ügyét is akarja szolgálni. Ma egy hete, hogy ez a fotoplasztikum Ujhelyben megnyílt, nap-nap mellett nagy közönség látogatja, mert igaz gyönyörűséget talál a látottakban. Az öreg Kozicska-t, aki maga is nagyon érdekes egyéniség, mert 1848/49-ben mint 15 éves leányke vitézül küzdött végig a szabadságharcot, melegen ajánljuk a mi jó közönségünk pártfogásába. — Jövő heti műsor: Afrika — Svéd- és Norvégország — Bécs és Karlsbad — Svájc — Páris — Oroszország — Olaszország — Amerika — Bajorország. — A fotoplasztikum a Szent-Györgyi Lajos-féle ház földszintjén van. Belépődíj: 20 kr. Nyitva d. u. 5 órától esti 10 óráig.

Gratulálunk. Kolos Emma k. a., kedves földink, néh. Kolos Gyula kir. táblabírónak és Diószeghy Ida urnő öngyűsége kiválóan művelt leánya, mint a „Pannónia“ból olvassuk, a zenetanból és a gyakorlati zongoratanból felsőbb osztályból, a budapesti zeneiskola tanárkara előtt e napokban kitűnő eredménnyel tett vizsgálatot. Ime egy követendő szép példa a komoly élethivatás terén. Gratulálunk!

Folyószabályozás. A s.-a.-ujhelyi határ alsó részén a „Galambos“ nevű erdőcskén át, 800 méter hosszúságban készül az u. n. 7. sz. bodrogi átmetszés. A mult hó vége felé mintegy 300 kubikos u. n. kordélyos fogott hozzá a földkiemeléshez. Van néhány keskeny vágányú vasút is, melyen ló- és embererővel serényen foly a munka, úgy, hogy a szükséghez mért 8—10 méter mélységű csatorna (új folyamagy) a jövő évi februárig, ha az idő kedvez, kész lehet s azután ott legfőleg még a kotróhajónak lesz majd dolga. Akkor aztán Alsó-Bereczkinél az új rév majd ott lesz, hol a 7. számú átmetszés alsó vége a 8. számúnak keleti végébe belevág. Ha sikerül a mű, akkor pár év múlva az alsó-bereczkiek a mostani folyón, mint hajdan a zsidók a Verestengeren, száraz lábbal mehetnek át a „Galambos“-ba — fekete gyűrű vesszőt pipaszárnak vágni. rl.

A verekedés áldozata. A mult héten történt Széphalmon a korezmában, hogy Minarcsik István mikóházi kovács és Hutka István és Makó Károly pálházi földművesek, persze jól bepállinkázva, összejavakodtak, aminek az lett a vége, hogy a pálháziak, földműves karókkal kezükben, ráestek Minarcsikra, a mikóházi temető mellett megtámadták s úgy helybenhagyták, hogy másnap reggelre meghalt. A hullát törvényszéki fölbontás után elföldelték, a megtámadókat pedig a csendőrség letartóztatta.

Magyar borok kitüntetése. Horváth Endre s.-a.-ujhelyi bortermelő borai a brüsszeli nemzetközi kiállításán elismerő oklevéllel lettek kitüntetve.

Iskolák bezárása. A vörheny-járvány miatt, hatósági intézkedés következtében az elemi iskolákban az előadások egyelőre még f. hó 20-ig fognak szünetelni.

Öngyilkosság. Sárospatakon e hó 5-én reggel Gservenko Gusztáv lakatoslegény agyonlőtte magát. Végzetes tettének okát nem tudjuk.

Eljegyzés. Szépkuthy Ede, Karád község okl. jegyzője s. m. kir. anyakönyvezető, f. évi október 30-án jegyezte el Sere Ilonkát, a Jósika Sámuel br. öfelsége személye körüli m. kir. minister cigándi uradalmi számtartójának, Sere Jánosnak bájos és kedves leányát. rl.

A Bodrogra fült. Ladmőzön e napokban egy kocsi, amint a szekeret és lovat mosás végett a folyóba vitte, úgy ő maga, mint a szekérbe fogott két ló a Bodrogra fült. A lovakat és a szekeret már megtalálták, a kocsiest még nem. Az érzékeny kár Ladmőz községnek törekvő és szorgalmas ev. ref. tanítóját, Stépán Józsefet érte.

Huszonegyezők. A mult héten a városi rendőrség nesztét vette, hogy egyik kávéházban egy szemenszedett lumpkompanyia, az éjszakát átvirasztva, még a délelőtti óráiban is ugyancsak üti a bankot. A kiküldött rendőröközeg úgy lepte meg őket, azonban a bandának csak két tagját vonhatta kérdőre, mert hárman a szobának egyetlen magas ablakán kiugrottak, aminek egyikük megadta az árát, mert a lábát kifecamította. A kávé és a kártyázók ügye már a kir. bíróság előtt van.

Régi lovagvár. Andrassy Aladár gróf mint a Kassán megjelenő „Pannónia“ írja, elhatározta, hogy a Homonna délnyugati szomszédságában fekvő jeszenői váromokat újjáépítteti.

Új bucsujáró hely. XIII. Leo pápa Firezák Gyula munkácsi püspök felterjesztésére megengedte, hogy Bereg-vármegyében Alsó-Vereczkén bucsujáró hely legyen, s a bucsujárás idejét Péter és Pál napjára tette.

Tűz. F. hó 1-én hajnali 3 órakor, írja szinnai levelezőnk, rémes harangkongatás verte fel álmából a szinnai lakosságot. Tűz ütött ki a község felső részén. A kőd olyan sűrű volt, hogy sokan, különösen a község ellenkező oldalán lakók, más szomszédos faluban vélték a veszedelmet, s csak hosszabb idő eltelté után, engedve a csendőrség szigorú parancsának, jöttek a szerencsétlenek segítségére. Négy szalmafedelű lakóház takarmánnyal túltömött melléképületeivel, a házak körül felállított szénaboglyával lángban állott, midőn pusztán az intelligencia fiatalabbjai a tűzfecskendővel megérkeztek a színhelyre s a szélesesedő időben két-három bátrabb lelkű paraszterem segítségével megakadályozták a tűzvész továbbterjedését. Nagy kár, hogy ily nagy községben, a járás székhelyén, rendes kényszer-tűoltóság nem létezik, s csak kinek-kinek kedvére van bízva, vajjon tetszik-e segítségére lenni a veszedelemben forgóknak, vagy sem. Négy parasztagazda élelem és hajlék nélkül néz a közvélő hideg tél elé, mert közülök csak egynek van a házikója biztosítva. A valószínűleg vigyázatlanságból keletkezett tűz emberi vagy állati

életben kárt nem okozott. Az összes kár az 1000 fíot felülhaladja. rl.

Halálozás. Részvétellel értesültünk, hogy V.-Csemernyén, f. évi okt. hó 31-én, Heumann Sándor, életének 81-ik, boldog házasságának 56. évében elhunyt. Halálát özvegye, gyermekei, unokái és dédunokái gyászolják. Béke hamvaira!

Lakadalom. Havaj községből írja levelezőnk: Zima György havaji gk. lelkész, kerületi esperes, kedves és szépműveltségű leányát, Irénkét, okt. hó 28-án vezette oltárhoz Rojkovics Antal eperjesi egyházmegyei végzett papnövendék. Az esketésnél nemcsak a járásból, hanem a szomszédos vármegyékből és a messzekörnyékről is össze sereglett a társadalom színe-java, — megosztva az örömet, mintegy kifejezést óhajtván adni minden megjelent az örömapa, a mélyen tisztelt és hazafias érdemekben is gazdag esperes iránt érzett tiszteletének és szeretetének. Az esketés után díszes lakoma következett, amidőn is a szebbnél-szebb tószék körül különösen kitűnt a ft. Szaurovszky Gyula esertési lelkésznek valóságos virágyelven elmondott, gyönyörű magyar felköszöntője, mely, igazán mondva, a jelenlevők között az említett szónok iránt valószínű lelkeseledést szült. E lakodalmas háznál és a kedves család körében a társaság együtt maradt kivilágos-kivirradtig. Amidőn pedig megszóltunk, mindenki azzal az óhajttal távozott el e kedves helyről, hogy: a fiatal házaspárt az élet gondjaitól mentse meg a mindenható s legyenek boldogok!

Az érdem jutalmazása. Isztáncsról írja alkalmi tudósítónk: Ritka szép és lélekemelő ünnepség szentánuja volt október hó 31-ik napján az isztáncsi gk. hitközség. Ugyanis Kopincez Antal isztáncsi gk. tanítót a magyar nyelvnek csüggedetlen, sikeres, példás tanításáért a magyar nyelvet és népvélelet terjesztő egyesület a „Gróf Andrassy-féle“ ugyan e célra letett alapítvány kamataiból 100korona jutalomdíjjal részesítette. Ezt a jutalomdíjat Nemthy József, a gálszécsújvárosi ügybuzgó és szeretett főszolgabírája, az isztáncsi népiskolának erre a célra különösen feldíszített tantermében, az iskolaszék és számos egybegyűlt hívő előtt, lelkes és buzditó szavak kíséretében adta át a megjutalmazott tanítónak, lelkére kötvén azt, hogy az eddig tanúsított buzgalommal és szorgalmával a zsenge gyermekek szívébe a vallásosság, az igaz őszinte hazafiság szent érzelmét csépegtesse bele, hogy majdan azok e hazának vallásos hű fiait s magyarul érző és beszélő honpolgárai legyenek. A tanító e buzditó szavakra meghatóttan válaszolt s köszönetét fejezte ki úgy a magyar nyelvterjesztő egyesületnek irányában tanúsított kitüntető figyelméért, mint a járás érdemes főszolgabírájának öránta tanúsított kegyességéért. Ezek után a főszolgabíró figyelemmel hallgatta a gyermekek szép s magyaros kiejtésű feleleteit s legnagyobb megelégedésének adva kifejezést, felhívta a szülőket, hogy gyermekeiket az iskolába, hol sok jót és szépet tanulhatnak, küldeni el ne mulasszák, mely buzditó szavak után a Himnusz eléneklésével az iskolai ünnepség véget ért.

Magyar historikus a királynál. Csuday Jenő dr. egyetemi magántanár premontrai kanonok a király legutóbbi budapesti tartózkodása alkalmával kihallgatáson volt s ez alkalmal átnyújtotta öfelségének Magyarország története című munkájának — melyről irodalmi rovatunkban mi is megemlékezünk — diszkötésű példányát. A király igen szívesen fogadta az ismert történettudós ajándékát s több ízben megköszönve kijelentette, hogy a munkát kézi könyvtárában fogja elhelyezni.

Az osztályorszájatek első huzása. Lapunk tisztelt olvasóközönségének b. figyelmét felhívjuk a Török A. és Társa budapesti cég hirdetésére, akik a m. k. szab. osztályorszájatek elárúsításával meg lettek bízva. Ez a sorsjáték a m. kir. kormány felügyelete alatt áll és mindenkinék ajánljuk, hogy bizalommal forduljon Török A. és Társa főelárúsítóhoz Budapestben.

A szőlőtárványok előjegyzésére, mely mai számunk „Közgazdaság“ c. rovatában olvasható, felhívjuk a közönség figyelmét

Általános tudott dolog, hogy mindennemű köhögés és tüdőbajnál a csukamájolaj az egyedüli és biztos szer. melyet az orvosikar különösen azóta kezd ismét a gyakorlatba bevenni, amióta Zoltán Béla fővárosi gyógyszerész a már minden gyógyszerertárban kapható teljesen szag és iznélküli Zoltán-fele csukamájolajat forgalomba hozta. Főraktár: Widder Gyula gyógyszerertára S.-A.-Ujhely Bt.

A Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, eszifájadalom, fejfájásnál, közszenénél, eszuznál stb.-nél a Horgony-pain-Expellerrel való bedörzsölésék mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórál, minő: a kolerá, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménnyel használtott bedörzsöléséként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegkénti árban a legtöbb gyógyszerertárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter-féle Hor-

Folytatás a II. mellékleten.

1897.
kony-Pain-
érendő é
éjjeli fag
Her
= fekete
— sima,
(mint eg
s. a. t.)
házhöz s
denek H
gyára
és levele
nyelven

M
dr., egy
két köte
második
meg. Cs
értelem
mert tan
denki,
megism
tával S
kutatás
egyébké
hogy ne
kiadásb
jűk ezu
rácsyon
szonköt
zónél: 1
alatt 9
Sm
fordító, k
munkét, k
is csak d
jelent kö
e. művek
tekintett
sere fog
inkban az
sebbekké
nagy. Én
vagyon, b
pedig elő
igazi bar
csával re
időben m
Ez a köm
esal, mel
és amelle
tásra, ön
Nem elvé
mos péld
Valóság
tanulhatj
év attól, a
gedőkből
A könyvb
Megjelent
Egyetem
nek 2 ft.
juk mind

A
ber első
veket hoz
pejparipá
keringő
budapest
„Trilbyk
számát u
mege k
Eduard
tel. Ily g
javát tal
Zentő
10—10 ó
zetése a
zetben
Zentő
Cseger
ingyen é
A
melyet e
most jel
áttekint
Terézia
világítás
nyerünk
intézmé
Jelen fü
Meytens
arcképe
alkalma
Piume,
tergomi
A „Rati
Budára
Szanis
felosztá
kancelli
megyit
Egy-egy
krjával

sulat
ülésen
tos ü
István
már re
rozásra

Kony-Pain-Expeller* vagy „Richter-féle Horgony-Ltniment“ órendő és a „Horgony“ védjegyre kérünk figyelni.

— **Időjárás november 7-ére.** Száraz, éjjeli fagy.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete, fehér és színes 45 krtól 14 ft 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázott, damasztolt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban s. a. t.) a megrendelt árukat postabér és vámmentesen, házhoz szállítva, valamint mintákat postafordultával küldenek **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító **selyemgyárjai Zürichben**). Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 1.

Irodalom.

Magyarország története Csuday Jenő dr., egyetemi magántanár, premontréi kanonok két kötetes munkája „Magyarország története,“ második bővített és javított kiadásban jelent meg. Csuday professzor munkája nem szoros értelemben vett tankönyv az iskola számára, mert tanulsággal és haszonnal forgathatja mindenki, aki alapos és világos előadásban akar megismerkedni hazánk s fajunk válságos múltával. Szerző ismeri s fel is használja a legújabb kutatások eredményeit. Kritikája megbízható, egyébként legjobban az a körülmény dicséri, hogy nem is nagy idő alatt immár a második kiadásban forog a közönség kezén. Megemlítjük ezuttal, hogy a munka német fordítása karácsonykor hagyja el a sajtót. A két díszes vázonkötésben megjelent mű megrendelhető szerzőnél: Budapesten, VIII. Józsefkörút 19. szám alatt 9 ft 60 krt. Bolti ára 12 ft lesz.

Smiles „Élet és Munka.“ Fordította Dáni Ede A fordító, ki Smilesnek egy újabb művét ismert meg bennünk, hasznos munkát végzett s a kiadó buzgó szándéka is csak dicsérhető. Az „Élet és Munka“ című újonnan megjelent könyv a „Jellem“ — „Önsegély“ és a „Kötelesség“ c. műveket tartalmasság, tanulság és gyakorlati szempont tekintetében fölülmúlja és sokak jellemére és ténykedésére fog iránytadva hatni. — Ki tagadhatná, hogy napjainkban az életviszonyok bonyolódottabbakká és küzdelmesebbé váltak. A létért való küzdelem, az élet harcra nagy. Élni és pedig sokat élni akarunk. Mindenki fut a vagyon, hir és kitüntetés után. Sokan célt érnek, mások pedig elbuknak. Nem mindenki oly szerencsés, hogy egy igazi barát jöjjön, higgadt és minden érdeket kizáró tanácsával rendelkezhetnék, vagy oly böles, hogy azt kellő időben meghallgassa és szerencsétlenségét megelőzhetné. Ez a könyv az „Élet és Munka“ szolgál ily baráti tanácsal, mely amellett, hogy szórakoztató, több türelmet ad és amellett, hogy nem sürget, nem készlet a meghallgatásra, önként utat nyit szívünkhez és értelmünkhez. — Nem elvont elméleteket, hanem az életből merített és számos példával illusztrált igazságokat tár elénk ez a könyv. Valóságostárháza a kiváló férfiak életrajzi adatainak. Megtanulhatjuk belőle, mit tehet az ember maga erejéből és óv attól, amit kerülünk szükséges. A kishitűekbe, a csüggedőkbe bizalmat és bátorságot önt, a túlzókat mérsékeli. A könyvből szolgálunk majd izelítővel is t. olvasóinknak. Megjelent *Lévi Mór* kiadóhivatalában Budapesten, IV. Egyetem-utca 1. sz. Ara a 30 éves díszes kiállítású kötetnek 2 ft. 40 kr. Bekötve 3 ft. — A legmelegebben ajánljuk minden művelt egyén figyelmébe.

A Zenélő Magyarországnak zenemű folyóirat november elsei XXI. füzeté különösen érdekes és szép zeneműveket hoz. tartalmazza: I. Angyal Armánd „Ne arra ne pejjarpám“ magyar dalt. II. Godard K. „Legyező“ keringő című diskrét szép szalonarabját. III. IV. A budapesti városi szinkórban eddig 50 előadást ért „Trillibyk“ (Aggyszűzek) bohózatának 2 legkedveltebb zene számát u. m. 1.) Az „Az aggyszűzek indulója“ 2) „Pukkadjon meg“ kiplét mindkettő humoros szöveggel. V. Groig Eduard „Norvég hazafias dal,“ at hegedűre zongora kísérettel. Ily gazdag választékát és a legújabb zeneművek színe javát találja meg a jó zene iránt érdeklődő közönség a „Zenélő Magyarországnak“ minden füzetében. Minden füzet 10-10 oldal zenét ad. Egy-egy füzet ára 22 kr. s előfizetése az épp most meginduló IV. évfolyamnak 6 füzetben 60 oldal zenetartalommal 1 ft. Előfizethetni a „Zenélő Magyarországnak“ kiadóhivatalában Budapesten, IV. Csegnery utca 62. a. honnan mutatványszámot bárhova ingyen és bérmentve küldenek.

A Szalay-Baróti-féle Magyar nemzet Történeté-ből melyet a Wodianer F. és fia könyvkereskedő cég ad ki, most jelent meg a henvenkettedik füzet, mely igen érdekes áttekintést nyújt mindazokról a reformokról, amiket Mária Terézia létesített Magyarországon. Sok újat, vagy új megvilágításban előadottakat olvasunk belőle s tiszta képet nyerünk mind ama üdvös vagy ránk magyarokra káros új intézményekről, amiket a nagy királynő léptetett életbe. Jelen füzet külön műmelléklet képpen Mária Teréziának Meytens Márton festménye után készült kifejezéssel teli arcképe. A szöveg közé következő illusztrációk vannak alkalmazva: Mária Terézia-féle urbárium első lapja, — Fiume, — Van Swieten Gellért, — Barkócy Ferenc esztergomi érsek. — A „Ratio Educationis“ bevezető sorai A „Ratio Educationis“ életbejuttatása, — s az egyetem. Budára helyezése emlékére vert érem, — boniatovszky Szaniszló Lengyelország utolsó királya, Lengyelország felosztása — II. Katalin cárnő, — Eszterházy Ferenc gróf kancellár. — Niski Kristóf gr. f. — Az egyetem ünnepes megnyitása Budán 1848 június 25-én, Mária Terézia aláírása. Egy-egy füzet Löwy Adolf új helyi könyves boltjában 30 kr-ával kapható.

Egyesületi élet.

A Bodrogközi Tiszaszabályozó-társulat f. é. október 23-án tartott választmányi ülésén és 27-én volt közgyűlésén nagyon fontos ügyeket intézett el; kiegyezett Sennyey István br. és több birtokossal a társulat részére már régebbi idő óta vízvezetésre és vizraktározásra felhasznált erek és különösen a Karcsa-

ér mentén lévő egyes területekre nézve, azokat az ártéradó alól mind kibocsátotta s részben kárpótolta; egyuttal kijelentette a közgyűlés, hogy ily címen a Bodrogközön, a Pallagosa-tó egy részét kivéve, mely már régebben ki lett bocsátva a teherviselés alól, más területek hasonló kedvezményre ez időszert igényt nem tarthatnak.

A Latoreza-ügyben a közgyűlés, a választmány javaslata alapján, a nagy részben jelen volt Latoreza-menti érdekeltek megnyugvása mellett, megállapította azokat a főbb irányelveket, melyek szerint ezen a vidéken az ideiglenes kibocsátás és új osztályozás végre fog hajtani; ez új osztályozás keresztülvitelével ez az ügy is, mely másfél évtizeden át sok hullámot vert fel az érdekeltség körében, egy jó időre, mig t. i. ezen a vidéken a kormány részéről megkezdett mederszabályozás folytán a vízviszonyok nem változnak s a társulat ezeket a területeket újból be nem vonja a teherviselés alá, letűnik a napirendről.

Riese községnek belvíz bajai is megoldást fognak nyerni a közgyűlésnek avval az intézkedésével, hogy a határnak felső részén elzárásokat fog építtetni a társulat abból az okból is, hogy a szivattyúzás folytán keletkező szárazság idején a vizek könnyebben visszatartathatók legyenek.

Néh. **Ullrich Vilmos** és **Pilissy Ferdinánd** volt választmányi tagok helyett **Vécsey Sándor** br. és **Szmrecsányi János** birtokos s központi képviselőül, ugyancsak **Ullrich Vilmos** helyett **Meczner Gyula** birtokos választattak meg.

Legfontosabb tárgya volt az üléseknek az igazgatói és főmérnöki állások egyesítésének kérdése. A vízszabályozó társulatok már jó ideje egymásután ez irányban szervezkednek s főképpen annál a két oknál fogva, mert először a társulatok működése túlnyomóan műszaki jellegű, másodsor a társulatok nagy részének anyagi helyzete nem engedi, hogy egymás mellett két egyenlőrangú főtisztviselőt alkalmazzanak akkor, midőn a mai, minden irányban való kormány ellenőrzés és felügyelet ezt nélkülözhetővé is teszi. A régmúltban, a szabályozás kezdetén volt munkahalmaz némileg talán indokoltá tette két ily állásnak egymás mellett való szervezését, de most, midőn a társulatok nagy részénél az építkezések s a hozzájárulások munkálatai befejezést nyertek s jelenleg inkább csak az árvédelem és fentartás körül forog a társulatok működése; indokoltabb az adminisztráció vezetését az egyes társulatoknál kipróbált műszaki közökre bízni. Ezek voltak a főbb motívumok, melyek a Bodrogközi társulatot is az egyesítésre indították s általános bizalommal vette tudomásul a közgyűlés, hogy a választmány az igazgató-főmérnöki állásra a Bodrogköz szűk határain túl is előnyösen ösmert szakférfiut, **Hávy Géza** Viktor főmérnököt, választotta meg. Ebből az egyesítésből kifolyóan egy másik, az igazgató-segédi állásnak ugyancsak beszüntetése mellett, az elnöki hatáskör könnyebb gyakorolhatása végett, a társulat még egy titkári állást rendszeresített s arra **Bodnár Péter** ellenőrt választotta meg; az így támadt üres helyeket pedig **Mitrovich Endre** és **Klimó Sándor** számtisztvezetők ellenőrré, illetve nyilvántartóvá lett előléptetésével töltötték be. A társulat ilyképpen megtakarított évenként 3600 ftot, mely bizony nem megvetendő összeg. — Az 1898. évi költségvetés megállapításánál a kiadások összege 718,397 ft 06 kr-ra rug, melyvel szemben a társulat teljes fedezettel rendelkezik.

Felolvasás. A s.-a.-új helyi iparosok önképző egyesületének előjárósága, írja alkalmi tudósítónk, okt. hó 31-én egyesületi helyiségében felolvasást rendezett, melyen egyesületi tagok és vendégek igen szép számmal jelentek meg (lehetek vagy 200-an.) Az egyesület elnöke megnyitójában szívélyesen üdvözlőlvén a megjelent szép közönséget, igen szívesen vette le az ilyen tanulságos felolvasások erkölcsi hasznát; s egyben tudtára adja a n. é. közönségnek, hogy okt. hó 3-án, a legmagasabb névnap alkalmából, valamint ama magasztos tényekből kifolyólag, hogy őfelsége koronás királyunk „a hű nemzetét“ hajdani nagy és dicső férfiai közül számszerint 10-et szoborban megörökíteni rendelt, az egyesület táviratban üdvözölte és mutatta be hódolatát, az erre vonatkozó s a belügyminister ur által leküldött legmagasabb köszönetnek felolvasására felhívta az egyesület jegyzőjét, ki azt felolvastván, végeztével háromszoros éljenkiáltás hangzott el a teremben koronás királyunkra. — **Friss Heiman** kellemes baritonhangjával vezette be a felolvasást. Igazán öröm hallani a szép magyar népdalokat, ha azokat hozzáférő adja elő; már pedig **Friss Heiman** igazán hivatásos énekes, dicséretre valóanék bármely elsőbb rangú szintársulatnak is. — Ezt követőleg **Pataky Miklós**, városunk érdemes főjegyzője, állott elő szépen kidolgozott böleletli tanulmányával, amely-

nek tárgya az ember fogalma, szüksége, ismérve, faji jellege, hivatása és végzete volt, s amelyet oly szépen vezetett le, hogy elfeledkeztünk arról, hogy mind eme szépet és következetességet, egy olyan elismert tehetségű embertől hallottuk, aki is az életben nem filozófus pályára lépett, de mind ez megmutatja nekünk azt, hogy városunknak nemesak hivatalnokai van benne, hanem igenis van egy szellemi utörök, egy mélyebb gondolkozással bíró emberünk s aki tudja mi az ember s mire hivatott. Elhallgattuk volna reggelig — nagy kár azonban, hogy rövidebb volt. — Ezt bezárólag **Friss Heiman** adott elő az újabb népdalok és új operetekből darabokat s különösen nagyon tetszett a kedves **Küry Klára** olasz ritmikus lettő-lettója. — Ezután az egyesület alelnöke igen szépen megköszönte **Pataky főjegyzőnek** és **Friss Heiman**nak szíves közreműködésüket, kérve ezt a jövőre is, valamint a nagy közönség szíves megjelenését is. — Az igazán élvezetes délutánért, mi is igen köszönjük, de egyben ajánljuk az egyesület vezetésének, hogy jövőre, amennyiben a téli időben a délutánok rövidek, tegye át a felolvasásokat este 8 órára. *Egy a sok közül.*

„**Ifjusági klub**“ név alatt, írja alkalmi tudósítónk Gálszecséről, nálunk zártkörű ifjusági egyesület alakult, mely elnökeül a klub tervezőjét, **Haas Józsefet**, a polgári takarékpénztár könyvvezetőjét választotta meg. A klub földatául tüzte angol mintára a sport minden ágának terjesztését tagjai között.

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Köszönetnyilvánítás.

Zichy Andor gróf ur ömeltósága, upori nagybirtokos és iskolánk világi elnöke az upori elemi iskolába járó uradalmi és eseléség gyermekei közönségünk szegénysorsu tanulói részére s egyéb iskolai felszerelésekre, mint mások ugy ez évben 20 ft 46 krt. azaz husz forint negyvenhat krajeart saját pénztárából kegyes volt adományozni. Fogadjá e helyen a nemesszivű gróf ur ömeltósága ugy a magam, mint érdekelte szülők részéről a leghálásabb köszönetünk nyilvánítását, kérve az isteni gondviselést, áraszsza el ömeltóságát és kedves családját minden jótéteményeivel a népnevelés szent ügyének számos éven át erőben, a legjobb egészségben, éljen soká!

Upor, 1897. november hó 4-én.

Peczár Mihály.
tanító.

Mintegy két évvel ezelőtt Zemplén-megyében kebeleztet „**Vég-Ardó**“ községben létem alkalmával arról győződtem meg, hogy ott bizony kevésbé volt foganata az 1890. évi I. t. c. községi utakra vonatkozó rendelkezésének, amennyiben ott keréküllőig érő sárt és posványokat láttam.

Most a midőn e sorokat írom, a sors kezeke által szintén a fent nevezett „**Vég-Ardó**“ községbe hajtattam, s fentiekre vonatkozólag egészen eltérő nézetemnek, illetve meggyőződésnek adok kifejezést.

Ugyanis a község utcái kialakítva és a posványos helyek betöltve, az utcák mindkét oldalán befolyó árkok vannak, szóval az egész község kivetkőzött régi, békák lakóhelyéhez hasonló formájából és jó utakkal rendezett kisközséggé fejlődött.

En e sorok írója ezen, monhatni rohamos fejlődés okát kutatva, arról győződtem meg, hogy mindezek előmozdítója, és megteremtje a múlt évben volt községi tisztújítás alkalmával megválasztott előjárósági tagok, de különösen **Balogh Pál** községi bíró, voltak, kik között kiváltképp az utóbbi megérdemli, hogy a felettes hatósága ezen nehéz munkát sikeres keresztülviteléért, mely által a község és közrendet nagyban előmozdította, méltó elismerésben és jutalomban részesítse, és őt, valamint a vele működő érdemes előjáróságot a község további fejlesztésére buzdítsa.

E soraimmal kívántam én is lelkiösmeretemnek kifejezést adni.

Vég-Ardó, 1897. okt. 28.

alázatos szolgája:
Egy utas.

Köszönetnyilvánítás.

Vitány, Zemplén vármegyének ez a tőgyökéres magyar községe, iskolája és a tanítói lakrendbehozatala végett f. év őszén 250 azaz o. é. kétszázötven forintnyi segedelemben volt szerencsés részesülhetni a Zemplén-vármegyei közmívelődési alaptól.

Fogadjá a nagytekintetű közigazgatási bizottság úgy a vitányi magyarok részéről, mint részemről is a hálás köszönetünket — annál is

inkább, mert avval a jótékonyssággal a magyarság egy ősi vára, mely a szomszédos tót ajku környék ellen majd egy évezreden át küzdött, harcoképessé tétetett új ezredüink hajnalán a jövőre is.

Nagy-Kázmér 1897. nov. 5.

Iványi B. Károly,

n. kázméri plébános, vitányi lelkész,
iskolaszéki elnök.

Tanügy.

Allami iskola megnyitása.

Legenye község f. év okt. hó 31-ikén megható, szép ünnepség volt színhelye. A lélekemelő ünnepség szűk körben ugyan s minden nagyobb zaj és előkészület nélkül ment végbe; de azért maradandó nyomokat fog az hátrahagyni mindazok lelkében, akik abban résztvettek. Ekkor jelent meg ugyanis a községben Nemes Lajos kir. tanácsos tanfelügyelő abból a célból, hogy a múlt évben felállított s ez év szept. havában megnyitott állami elemi iskolát meglátogassa s azt a közhasználatnak, illetve az iskolai gondnokságnak hivatalosan is átadja. Hogy a megnyitási ünnepsége nagyobb arányokat nem öltött, s ugyancsak a legegyszerűbben, csakis a leginkább érdekelt közeben folyt le; ennek oka, valószínű, abban rejlett, hogy az állami iskola ez idő szerint még bérelt házban van ideiglenesen elhelyezve, a mely a kívánt célnak megfelel ugyan; de azért az még sem a valódi állami iskolai épület s ezért a tulajdonképpen való felszentelés még most nem történethet meg. Azonban így is, a mint a tanteremben a megnyitási aktusa lefolyt, emlékezetes marad az, s valósággal ünneppé avatta azt az alkalom jelentősége és különösen az a pár szép szónoklat, a mely ott elhangzott, s a mely valóban lekötötte a hallgatók figyelmét és meghódította szíveiket. Elsőnek Nemes Lajos kir. tanácsos tanfelügyelő szólott a tanügy iránt való meleg vonzalom és lelkesedés hangján, a tőle megszokott ékesszólással. Örömet fejezte ki a felett, hogy az újonnan szervezett állami iskolában megjelenhetett és hogy ezen a helyen is erős, állandó oltára van immár a népnevelésnek, a tudománynak, s a magyar nemzeti köznevelésnek. Egyszerűs mind egy a maga, mint az érdekelt község névében hálás köszönetét nyilvánította a vall. és közokt. m. kir. miniszter úrnak nagyméltóságának, aki annyi sok jelentkező igény böles mérlegelése után, a 400 millenárius iskola szervezése körén belül Legenye község iskolai hiányán is segíteni kész volt és így az itt lakó vegyes ajku népet eddigi elhagyott helyzetéből mintegy kiemelni kegyeskedett. Köszönetet mondott továbbá Dókus Ernő orsz. képviselőnek, mint az állami iskolai gondnokság ügybuzgó elnökének is, aki a község valódi javát szívén hordozván, eleitől fogva melegen pártfogásába vette az állami iskola szervezésének ügyét és minden lehetőt megtett, egy a magas kormánytól mint a vármegyei közp. bizottság előtt a kívánt siker biztosítása érdekében. Aztán leróta a hálatartozás adóját a vármegye közp. bizottsága iránt is, mivel az iskolai fundus meg szerzhethetése vonatkozó nagyzerű adománya folytán ennek is igen nagy része van abban, hogy ez az állami iskola létrejöhetett. Miután felsorolta ekként rövid vonásokban a megvalósulás módjait és tényezőit, felhívta a gondnokságot az iskola gondozására és fejlesztésére, hogy kellő ügybuzgalmuk folytán a tanügy felvirágozzék s vele együttesen a magyar köznevelődés gyarapodást vegyen. De a lelkes tanügyi vezérfehérúnak volt szava Lipsey Károly állami tanítóhoz és az iskolás gyerekekhez is. A tanítót, aki rövid működése alatt már is szép eredményt tud felmutatni iskolájában, további buzgóságra és tevékenységre serkentette; a gyermekeket pedig az iskolába járásra, szorgalomra, engedelmségre buzdította, mivelhogy így önjavukat és szerencséjüket a legbiztosabban munkálhatják. — A tanfelügyelő megható lelkes beszédére aztán hasonló szép, meleg szavakban Dókus Ernő elnök válaszolt. Megköszönte a tanfelügyelőnek megjelenését s pártfogását, melylyel a magas kormány figyelmét e községben az állami iskola szervezésére irányította s e tekintetben való tagadhatatlan érdemeit saját magáról mintegy szerényen elhárítván, a kormánynak, továbbá a vármegye közp. bizottságának s a tanfelügyelőnek kölcsönös jóindulatait emelte ki, mert így vált lehetővé tulajdonképpen az állami iskola felállítását. — Mindkét szónoklatot a jelenlevő gondnoksági tagok lelkesen megéltjezvé, a tanfelügyelő legszívélyesebb üdvözlése után avval a meggyőződéssel távoztak el, hogy hála a gondviselésnek, Legenye község népiskolai oktatásügye most már teljesen biztosítva van; de a legnagyobb hálára és tiszteletre érdemesek azok is, a kik itt a legdrágább kincs, a gyermeki szív és lélek nevelésére s abban a tudomány és jó erkölcs mellett a hazafias érzellem ápolására önzetlenül közreműködtek s így a község valódi javát és boldogulását elő-

mozdítani törekedtek. Legyen is áldás az ily nemes ügybuzgó egyének emberbaráti hazafias törekvésein mindenkor és találjanak méltó jutalmat a minden jök oszlogatójánál és fenkölt lelkük tiszta öntudatában!

Kádár János,
ev. ref. lelkész.

Israelita iskola. Málezáról kaptuk a következő sorokat: Végre a málezai izr. iskolának is ütött a megváltás órája. 10 év óta ott szorongott a zsinagógából elrekesztett szűk helyiségben évente 30-35 növendék és a tanító, téiben fagytól, nyárfanfúlasztó hőségtől gyötörve, emésztve, — míg végre a humánus eszelekedetekben felekezetet nem ismerő Stépán Gábor nagybirtokos a szegény és tehetetlen zsidó hitközség ügyét-baját felkarolván, a tanítónak, Lebovics Izsáknak, állandó lakást biztosított, egy tágas és kényelmes tanhelyiség kiépítéséhez pedig 250 főt készpénzt adományozott. E nagyzerű adakozástól neki bátorkodva, az isk. elöljárók Andrassy Géza gróf urat is, aki jelenleg parnói birtokán időzik, alázatos folyamodással keresték meg, a ki szintén kegyes volt lazonyi téglakemencéjéből 4000 drb téglát ajándékozni. Így a munka már most gyorsan halad előre és a remélhető, hogy pár hét múlva az iskola és tanító az új hajlékba beköltözködhettek. Fogadják e nemeslelkű adakozók e helyen is az isk. elöljárók és a tanító részéről a legmélyebb hála és köszönet nyilvánítását. Éltesse őket az Isten soká a haza és az emberiség javára! — (Eljének! — Szerk.)

CSARNOK.

Agár-verseny.

A Beszkidek sziklakapuját, melyen a fagyos északi szél betódulva vármegyénk rónain végig sivit, talán Szt. Hubert takarta el palástjával, mert a kellemetlen és csipős időjárás október 28-án délben, mikor az ez évi versenyre elkészült agarak, paripák, fogatok Gálszécs felé voltak indulandók, mintegy varázsütsére megváltozott. Kellemes utazás mellett már a kora alkony együtt találta a társaság nagyrészét a verseny gyülekezőhelyen.

Csekély részvétellel a közgyűlést, az elnök Andrassy Géza gróf akadályoztatása következtében Vladár Emil 8 óraker megnyitotta. — Az alapszabályszerű bírói, gyepezéri választásokon, Nemthy József, Molnár Béla dr. és Thuránszky Tihamér egyhangú megválasztásával gyorsan tul esvén, a nevezések következtek, éspedig neveztek:

Hardenberg Aladár gr.:	cir. k.	Zsemlye
Thuránszky Tihamér:	hamv. sz.	Kisleány
Vécsey Alfonz br.:	cir. k.	Makaroni
ugyanaz	f. sz.	Krinolin
ugyanaz	f. k.	Swip
Cseley Lajos	f. sz.	Szellő
ugyanaz	f. sz.	Remény
ugyanaz	f. k.	Fecske
Szemere Gáspár	f. sz.	Cica
ugyanaz	f. k.	Rabló
Molnár Béla dr.	tarka sz.	Tarka
Vladár Emil	cir. k.	Duhaj
ugyanaz	cir. sz.	Kinesem
Fischer Lajos br.	tar. sz.	Lepke.

Az összevetések és verseny eredménye a következőképpen alakult:

I.	II.	III.	IV.
Kinesem	Kinesem	Kinesem	Szellő
Rabló			
Makaroni	Makaroni	Szellő	Swip
Zsemlye			
Kisleány	Kisleány	Szellő	Swip
Fecske			
Cica	Szellő	Swip	Swip
Szellő			
Swip	Swip	Swip	Swip
Remény			
Duhaj	Duhaj	Swip	Swip
Lepke			
Krinolin	Krinolin — erővesztő	Swip	Swip
Tarka			

Ezután a társaság vig poharazás és cigányzene mellett a másnapi esélyek felett váltott eszmeesert 11 óráig.

A versenyt két körülmény tette nevezetessé éspedig az egyik az, hogy most kellett eldőlni: valjon Cseley Lajos, aki az elnök részéről 1895-ben adott vándor versenydíjat már kétszer megnyerte, 3-adszor is, amidőn a feltételök szerint már végleg tulajdonába jut, meg tudja-e védeni a díjat, vagy újabb kell majd érte háromszor küzdenie, — a másik pedig az, hogy ezen a versenyen összetalálkozott a múlt évben a zempléni díjat nyert agár, az ugyanezen múlt évben a szabócs-vármegyei és a szolnoki országos díjakat nyert, itt azonban múlt évben elejtett bilikomos agár, amelyeket azonban közel rokonság köt össze, lévén mind a kettő egy és ugyanazon apa és anya angol magyar keresztezés ivadéka. Még egy harmadik körülmény is érdekessé tette az ez évi versenyt. Ugyanis most fog beigazolódni,

valjon a fentebb jelzett két agár valóban fajra nézve jó-e, amennyiben ugyanabból az angol nagy keresztezésből most 5 testvér lett megnevezve.

25 éve, hogy agár versenyeket tartunk, de olyan szép őszi napra aminőre 29-én felviradtunk s aminő 30-án is volt, még nem emlékszem.

Hosszu kocsisor a sport dámákat és urakat szállítva, letakart paripák nagy száma vezetékén, a gálszécsi nagyvendéglőtől az Andrassy Géza gr. ömeltősága és az Andrassy Tivadar gr. öngyméltősága kegyességéből átengedett vécesteresesi-ruszkai területekre 9 óraker indult el. Tíz óraker kezdődött a verseny és 2 óraker az első összevetés befejeződven, a lovasok a koei táborostromolták meg, hol a Hoyos gr. kedves családja meleg, a többi családok hideg étellekkel, jó borral és szíves szóval jutalmazták a reménybeli győzteseket és vigasztalták a diaktól már bucsut vett agár-tulajdonosokat.

Egy órai vig mulatozás után ismét megindult a hajszá, 4 óraker a második összevetést félbe kellett hagyni, mert elesteledett s habár többen még tovább óhajtottak volna agarász-szenvedélyüknek áldozni, a nagyobb része azonban belső vágygyal gondolt arra a csésze teára, amelyre Fischer Gusztáv br. és kedves neje az egész társaságot magához meghívta.

5 óraker ismét együtt*) voltunk a vendégszerető háznál, hol jó meleg tea, az ingyenevgyait is teljesen kielégítő sütemények és gyümölcs májszólása közben folyt a vita a bírói ítéletek, a versenyben volt agarak jósága és futásuk felett.

Alig hittünk füleinknek midőn az ősi nagy óra a 6 órát elkongatta, figyelmeztette, hogy a közös ebédhez át is kellenék már öltözni. Bucsut véve a ház urnőjétől, idősebb és ifjabb urától, ki-ki szállására sietett, hogy 7 órára a kaszinó nagytermében felszolgált ebédnél pontosan megjelenhessék.

A szokásos ebédet végig várni a fiatalság alig volt képes és amint a gyümölcsöstál az asztalról lekerült, be se várva annak bontását táncra perdtül.

Járta is a csárdás reggeli 7 óráig. Ekkor is csak azért szakadt félbe, hogy Nemthy József és neje szívesen felajánlott „korhelyeves”-ét elfogyasztva, újból kezdjék azt meg, vagyis folytassák tovább.

A gyepezér kötelességérzete, a házigazda szíves látásával összeütközésbe hogy ne kerüljön: 10 óra felé a mulatság színhelyét a fiatalság a gyepe tette át, hol az apró nő lábacskák kocsijaikban pihenve, tulajdonosaik a nyulak táncolásában, melyeknek a felmaradt jó agarak szolgáltatták a zenét tovább gyönyörködhettek.

Két órára a verseny le volt futtatva s a bilikom, mely egy „Schakspere” műveiből vett jelenetek ezüstön kivert domborműbrázolását feltüntető nagy tábla volt, a múlt évi országos díj nyertesének, a „Swip” tulajdonosának: Vécsey Alfonz bárónak lett oda itélve, megszerelvén ezzel a vándordíjra is egy jogot.

A második agárnak a Cseley Lajos múlt évi bilikom-nyertes „Szellő”-jének jutott. Így a vándor-díj szaporodva a tételekkel, legalább még három évig ismét fogorni fog s ki tudja, mikor lesz majd egy tulajdonosnak három éven át bilikom-nyerő agara. De ha egyhamar nem is lesz, annál többre fog felszaporodni a tétel összege s talán egyszer oly nagyra nő, hogy távol vidék agarászai is el fognak vándorolni abba a vármegyébe, ahol a 17 és 18. században a leghiresebb agarak üzték nemesak a nyulakat, de az őzeket sőt a sertevadakat is.

Mióta elnökünk néhány év óta Angliából hozott agaraival keresztezzük a magunk kölonben is jó agarait, azt tapasztalom, hogy a második keresztezésből jobb agarak származnak. Az első keresztezésből nevelt agarak legtöbbszörre visszavetnek sebes kirohanásukban angol elődeikre, anélkül, hogy a mieinktől a kitartást is örökölnék, míg a második keresztezésnél a sebességhez a kitartás is hozzájárul.

Ebben a meggyőződésemben különösen a mostani versenyen az 5 testvér-agár futása erősített meg.

A versenyeken nyeregben résztvettek: Andrassy Sándorné gfnő, Eszterházy Mariette gfnő, Andrassy Geiza gf., Andrassy Sándor gf., Andrassy Tivadar gf., Bodnár Endre, Cseley Lajos, Dókus Gyula, Fischer Lajos br., Gill Arpad, Molnár Béla dr., Molnár János dr., Moskovicz Iván, Nemthy József, Sennyey István br., Szemere Gáspár, Thuránszky László, Thuránszky Tihamér, Vécsey Alfonz br., Vladár és Emil.

Az agarászatot kocsin követték: Cseley Lajosné Csuka Margittal, Dénes István nejevel, Rózsika és Maresa leányaival, Dókus Gyuláné Forgách István, Fischer Gusztáv br. Ganezaug Miklós, Hoyos Sándor gr. nejevel Puki századosné és Róza leányával, Meczner Gyula ifj., Molnár Béláné, öz. Nemthy Odónné Mariska, Sarolta és Anna leányaival, Nehrebeczky György, Pinter István, Spillenberg József vejével, Szemre-

esányi Béla Itonkával.

A terület Andrassy egyesület n ves kötelessé kívánni se versenyek Gálszécsen lovaiknak bodrogközli átengedni hez közel senyeket m kezdhetnek tünk. Ujhe val hoz: jó lehetnének.

A zület szöle folytán a ügyi min vancelleré ban 225 t taron. másra jut mét, kik lepiteni.

Fe h

Köte Hegyaljár dül száme tulajdonos részvény és az 18 furmint, szítésére azonban, a megrer

Min tatására ványokat rendelik. tarcali tés miatt hiányába telepen ványt fo nen sem nek foly nyomató részvény körut 9. tositani, séget m

1-2.

Vá

T. Zem gának

35

teket k vármeg szabály méltósá értelmé

A alkotott mely ellenke iránt t A leg ug előző é ki, a h a főszá ségek mint a irt álla

Mások

rendel nak. T a köz egyes a köz világo hanem ki. M panasz

csányi Béla dr. és Thuránszky Lászlóné Jury
Honkával.

A területet minden évben szívesen átengedő Andrassy Géza és Tivadar grófoknak az egyesület nevében itt is köszönetet mondani, kedves kötelességemnek tartom; — Szébb területet kívánni se lehet, de bizony mi tűrés, tagadás, versenyek azért fognak elnéptelenedni, mert Gálszécsen kevesen nyerhetnek úgy maguk mint lovaiknak jó és kényelmes elhelyezést. — Ha bodrogközi nagybirtokosaink szívesek lennének átengedni vagy a versenyekre bére adni Ujhelyhez közelebb eső birtokaikat úgy, hogy a versenyeket már a szőlőskei bodrogi hidon tud megkezdhetnők, ott szép és alkalmas verseny területünk, Ujhelyben jó elhelyezés és mit ez magával hoz: jövőben még látogatottabb versenyek lehetnének.

Közgazdaság.

Értesítés.

A zemplén-vármegyei gazdasági egyesület szőlészeti szakosztályának előterjesztése folytán a nagyméltóságú m. kir. Földművelésügyi miniszter ur intézkedett, hogy a tarcali vincellériszkolánál felállított szénkéneg raktáron 225 métermázsza szénkéneg álljon raktáron. — Midőn e körülményt örömmel köztudomásra juttatjuk, felhívjuk a szőlősgazdák figyelmét, kik szőlőiket szénkéneg alá akarják telepíteni.

Fe hívás s.ölölványok előjegyzésére

Kötelességemből kifolyólag figyelmeztetem Hegyaljánk szőlőbirtokosait, hogy hazánk egyedül számottevőbb szőlőoltványtermelő telepének tulajdonosa: az országos szőlőoltványtelep részvénytársaság Aradon, az 1898. év őszén és az 1899-ik év tavaszán kiszolgáltatandó furmint, hárslevelű és muskotály oltványok készítésére már most előjegyzést nyitott, melyre azonban, betekintésem szerint, éppen e vidékről a megrendelések csak gyéren folynak be.

Miután pedig oltványaik biztos kiszolgáltatására csak azok számíthatnak, kik azon oltványokat, melyre szükségük lesz, már most megrendelik, illetve lefoglalják, másrészt pedig a tarcali telepet a nyár folyamán ért nagy jégverés miatt megfelelő amerikai szőlővessző anyag hiányában a jövő évben a sárospataki oltványtelepen is csak alig néhány ezer kiadható oltványt fogunk készíthetni, termelőink tehát innentől sem fogják szükségletüket fedezhetni: ennek folytán nem ajánlhatom eléggé melegen és nyomatékosan, hogy oltványszükségletét nevezett részvénytársaság igazgatóságánál Aradon (kis körut 9. sz.) ki-kik minél előbb igyekezzenek biztosítani, nehogy az ott készített oltványmennyiséget más fajták megrendelői foglalják le.

Tarcalon, 1897. november 4-én.

1-2.

Kosinszky,
m. k. v. isk. igazgató.

Vármegyei Hivatalos Rész.

T. Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának S.-a.-Ujhelyben, 1897. évi szeptember hó 30-án tartott üléséből.

353/20548 sz. Olvástatt a szabályrendeletet készítő bizottság jelentése a községi és vármegyei pótadók kivetése tárgyában alkotott szabályrendeletnek a belügyminiszter ur ó nagy méltósága által 18366 szám alatt kiadott intézvény értelmében elrendelt átalakítása tárgyában.

A mennyiben a vármegye közönsége által alkotott szabályrendeletében oly intézkedés, a mely az idézett intézvény rendelkezéseivel ellenkeznek nincsen, az átalakítás tárgytalansága iránt tett jelentés tudomásul vétetett.

A mennyiben azonban gyakorlatban tényleg úgy van, hogy a községi adók mindig az előző évre kiszabott állami adók után vetetnek ki, a hivatolt intézvény rendelkezése értelmében a főszámvevő és a főszolgabírák útján a községek utasítsanak, hogy jövőre úgy a vármegyei mint a községi pótadókat a számadási évre előírt állami adók után vessék ki.

Kmfent

Jegyzette és kiadta:
Dókus Gyula.
főjegyző.

Másolat.

18399/II sz. M. kir. belügyminiszter. Körendelet valamennyi vármegyei törvényhatóságnak. Több előfordult esetben tapasztaltam, hogy a községi pótadók kivetése és beszedése körül egyes községekben azon eljárás követetik, hogy a községi pótadók az 1886. XXII t. c. 130 §-ának a községi rendelkezése ellenére nem a folyó évi világos rendelkezése ellenére nem a folyó évi hanem az előző évi állami adók után vetetnek ki. Miután ezen helytelen eljárásból származó panaszok és vizsgálatok mindegyre sürűen for-

dálnak elő, szükségesnek látom annak megszüntetése iránt körendeletileg intézkedni. Míhezképest utasítom a törvényhatóságot, hogy az 1886. XXII t. c. 18 §-ában foglalt feladatához képest a célra, vezető intézkedések haladék nélküli megtétele mellett, szerezzen érvényt a vármegye területén lévő összes községekben és rendezett tanácsú városokban az 1886. XXII t. c. 130 §. azon rendelkezésének, mely szerint a községi pótadók mindenkor a folyó évi állami adók arányában vetendők ki. Ezen alkalommal arra való tekintettel, hogy a vármegyei pótadók kivetése körül is egy két vármegyei törvényhatóságnál azon gyakorlat követetik hogy a pótadók nem a folyó évi, hanem az előző évi állami adók után vetetnek ki, és természetesen ebből is számos panasz és visszasság, keletkezik. Szükségesnek találok egyúttal a vármegyei pótadók egyenkénti kivetése körül követendő eljárást is ezen vonatkozásában egyöntetűen szabályozni. A vármegyei pótadókról ugyan a törvény nem tartalmaz oly rendelkezést, hogy azok a folyó évi állami adók után vetendők ki, azonban az 1886. XXII t. c. 130 §-ában a községi pótadókra vonatkozólag foglalt rendelkezés hason természeténél fogva csak is azon eljárás látszik törvényszerűleg indokolhatónak és az addigi tapasztalatok szerint célszerűnek valamint a sürűn ismétlődő panaszok és visszasságok megelőzésére alkalmasnak, hogy a vármegye pótadók épen úgy a mint a törvény rendelkezésénél fogva a községi pótadók is mindenkor a folyó évre kivetett állami adók után rovasanak ki. Miután pedig egyes előfordult esetekben a pótadóknak az előző évi állami adók alapján való beszedését az illető törvényhatóságok azzal indokolták, hogy a pótadóknak a folyó évi állami adók arányában való kivetése s beszedése gyakorlatilag nehézségekbe ütközik, szükségesnek tartom e helyütt megjegyezni, hogy ezen ellenvetés tévedésen alapul. Ugyanis az 1883. XLIV t. c. 39 §-ának második bekezdése értelmében addig, a míg a folyó évre történt adókievetés eredménye az adókievető könyvecskéjébe bejegyezve nincsen, az évnegyedi részletek a megelőző évi adókievetés szerint fizetendők; az idézett törvénycikk 43 §-a értelmében ugyan ez áll a pótadóknak nézve is, minél fogva a legkisebb akadály sem forog fenn arra nézve, hogy addig is a míg a folyó évi állami adók valamennyi adónem szerint az előfizetők könyvecskéjébe előíratnak, a pótadók is az előző évi előírás arányában szedessenek. A kiegyenlítés a harmadik évnegyedik és negyedik részlettel részlete alkalmára maradván. Ebből következik, hogy a pótadóknak a folyó évi állami adók arányában való kivetése és beszedése egyáltalában nem ütközik gyakorlati nehézségekbe. Az előadottak alapján az összes vármegyei törvényhatóságra kötelező szabályként ezennel elrendelem, hogy jövőben a vármegyei pótadók mindenkor az azon évre kivetett állami adók alapján vetessenek ki, a mely évre vonatkozólag a törvényhatóság valamely pótadónak kivetését elhatározza. Továbbá kijelentem, miszerint tekintve, hogy a vármegyei és községi pótadók egyenkénti kivetésének alapját az államadók képezik, önként értetik, hogy az egyes adózók állami adójának évközben történő netaláni leszállítása esetében a pótadók összege is hivatalból és az érdekelt fél külön felszólalása nélkül, a megfelelő arányban leszállítandó, viszont pedig az egyes adózók állami adójánál bekövetkező utólagos előírások vagy pótkivetések eseteiben a vármegyei és községi pótadókban is megfelelő pótelőírás eszközözendő. Végül utasítom a törvényhatóságot, hogy a mennyiben az 1883. XV t. c. 10 §-a alapján a vármegyei pótadók kivetéséről, kezeléséről és behajtásáról alkotott szabályrendelete a jelen rendelettel ellenkező intézkedéseket tartalmazna azon esetben a szabályrendeletet, jelen rendelettel hozza összhangba, s az ily kép módosított szabályrendeletet hozzám a jóváhagyási záradékkal leendő ellátás céljából terjessze fel. — Budapest 1897. május 10-ikén A miniszter h: *Latkóczy Imre* s. k. államtitkár.

T. Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának S.-a.-Ujhelyben 1897. évi szeptember hó 30-án tartott üléséből

481/19105 sz. Ovastattott a belügyminiszter ó nagyméltóságának folyó évi szeptember hó 19-én 50743 szám alatt a táncoktatás szabályozása iránt kiadott körendelet.

A körendelet másolatban tudomásul vétel és alkalmazkodás végett az alispánnak, tisztii főügyésznek, központi jegyzőik karnak és a 10 járási főszolgabíróknak kiadatni, és a közönség tájékoztatása céljából a „Zemplén“ hivatalos lapban közzé tétetni határozottat.

Kmf.

Jegyzette:
Dókus László
IV. aljegyző.

Másolat.

Kiadta:
Dókus Gyula
főjegyző.

M. kir. belügyminiszter 50743/v-B/67 sz.

Körendelet valamennyi törvényhatóságnak. — A magyarországi táncitanitók egyesületének a táncitanitói rendtartás megokolása tárgyában a magyar országgyűlés képviselőházához benyújtott és a magyar képviselőház részéről nekem kiadott emlékiratából arról győződtem meg, hogy különösen az ugynevezett nyilvános tánciskolák intézménye, vagyis azok, amelyek nem egyes tan- és nevelőintézetekben, vagy családoknál állanak fenn, hanem bárki részére hozzáférhetők, erkölcs rendészeti szempontból szabályozást igényelnek: ennél fogva a kérdés rendezése érdekében az 1897. XL t. c. I-ső §-a alapján a következőket rendelem el. — 1. §. Nyilvános táncoktatáshoz rendőrhatalósági engedély szükséges, mely csupán megbízható és kifogástalan előéletű egyéneknek adható. — 2. §. Nyilvános táncoktatásukat oklevéllel, vagy akik a magyarországi táncitanitók egyesülete részéről kiadott bizonylattal képesek igazolni, mások fölött előnyben részesítendők. Engedélyt rendszerint csak magyar állampolgárok nyerhetnek, külföldieknek kivételesen csakis belügyministeri engedéllyel adható. — 3. §. Mindkét nemű tanuló, életkoruk szerint csoportosítva, vagyis a gyermekek és a felnőttek külön-külön órákban oktatandók. A gyermekek oktatása az esti kilenc órán túl nem terjedhet. Felnőttek mindenütt csak a hatóságilag megállapított zenei zárórán belül oktatandók, mi a törvény szabta bélyeggel ellátandó rendőrhatalósági engedély-okmányban határozottan kikötendő. — 4. §. A nyilvános tánciskolák rendes oktatási óráiban idegenek nézőként nem vehetnek részt. Kivételt képeznek az oktatandók hozzátartozandói. — 5. §. Az oktatásért csupán az előre megállapított és az engedély okmányban számszerűleg kitüntetett évad, havi, vagy leckedijak szedhetők. — 6. §. Nyilvános tánciskolákban zenekíséretként rendszerint csupán egy-egy zongora használható. — 7. §. Etelek vagy italok cukrászati vagy kávéházi cikkek kiszolgáltatása vagy pénzért mint ingyen valamint ételek és italok behozatalának megengedése nyilvános táncoktatási órákban szigorúan tilos. Kivételt képeznek a frissítől szolgáló ivóvíz, gyümölcsnedvek (citromvíz, málnaszörp stb.) nyersgyümölcsök. — 8. §. A szoroson vett oktatási helyiségben a táncórákban tilos a dohányzás. — 9. §. A táncoktatást befejező szokásos zárulatságon a 3-ik 5-ik és 6-ik §§-ok tilalmi a felsőfoku hatóság által szükség esetében felfüggeszthetők. — 10. §. Az ezen szabályrendelet ellen vétők vagy cselekvők rendőri kihágást követnek el, s amennyiben nem a fennálló törvények alapján, vagy másképp büntetendők, 50 krajcártól (1 koronától) 100 forintig (200 koronáig) terjedhet pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetében 3 órától 10 napig terjedhet elzárással fognak büntetettetni. Súlyosabban beszámolás alá eső körülmények között, vagy ismétlés esetében a táncemterek ezenfelül az engedély időleges vagy végleges visszavonásával is büntethetők. — 11. §. Az ezen szabályrendelet alapján kiszabott pénzbüntetések befolyt összegek az illető helybeli szegényalap javára fordítandók. — 12. §. Biráskodó fokozatos hatóságokként az 1880. évi augusztus hó 17-én 38547 sz. alatt kelt eljárási szabályzat 8-ik §-ában felsorolt hatóságok járnak el. — 13. §. Ezen szabályrendelet 1897. évi október hó 1-én lép hatályba. — Budapest 1897. évi szeptember hó 9-én. *Perczel* s. k.

5520/I. 97.

A szerenesi főszolgabírótól.

Körözés.

Harkály István e-bényei lakosnak 1 db. fehér szőrű, fenálló szarvu, hasított fülű 8 éves tehene és egy darab fehér szőrű, széjel álló szarvu 7 éves tehene a községi legelőről f. évi október hó 31-én nyomtalanul eltűnt. — Körözésért elrendelem.

Szerencs, 1897. nov. 3-án.

Pintér István, főszolgabíró.

Heti naptár.

Vasárnap,	november 7.	Engelbert
Hétfőn,	november 8.	Gottfried
Kedden,	november 9.	Tivadar vt.
Szerdán,	november 10.	Av. András
Csütörtökön,	november 11.	Márton pk.
Pénteken,	november 12.	Jozafát †
Szombaton,	november 13.	K. Szaniszló

A szerkesztő postája.

N. A. úrnak — Bpest. Boérkezett. Köszönöm.
Cs. M. — Spatak. Szíves türelmöt kérem. Kívánata szerint szigorúan fogom megbírálani.
N. N. — Kassa. Már jobban!
M. J. úrnak — Csertész. A kétféle adókules nyitja az 1886. 22. t. c. 130 §-ának rendelkezésében rejlik.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.
Kiadó-tulajdonos *Ehler Gyula.*

H I R D E T É S E K.

Ocassio!

Van szerencsém b. vevő közönségem tudomására juttatni, miszerint tulhalmazott áruraktáram kisebbitése céljából összes raktáramon levő cikkeit, egymint:

Legfinomabb vászon- gyapju- és selyemszövetek, szőr- és gyászkelmék, mindenféle kendők, fekete ter- nók, battiszt- és kreton-szövetek. Nanking-, chiffon- és lepedő-vászon, piquet, barket, flanell-cheviott-szö- vetek. Férfi- és női fehérneműek. Nap- és esernyők. Nyakkendők. Szepességi asztalneműek nagy válasz- tékban leszállított árban árusítom.

Midőn ezen kedvező alkalomra vevő közönségem szives figyelmét fel- bátorítottam, maradtam kiváló tisztelettel

Gottlieb Ignacz

Sátoralja Ujhely. (Rákóczy- és főútcza sarkán.)

Férfi öltöyök mérték után pontosan és a legújabb divat szerint készíttetnek.

Tisztelettel hozom a t. közönség tudomására, hogy külföldi tanulmányaim alapján fogorvosi műtermemet a technika legújabb vívmányainak megfelelő

fogászati technikai műhelylyel

kötöttem össze, hol egy szakképzett fog-technikust is állandóan alkalmazok.

Technikai műtermemben fogak: kaustchuk és aranyban; plombák: szín- arany, ezüst, rézamalgam és cementsből állíttatnak elő.

Mindenemű fogműtétek a foghús érzéketlenné való tetelével eszközöl- tetnek.

Dr. Kondor Miksa,
gyakorló és fogorvos
Sárospatakon

K Ö H Ö G É S,
rekedtség és elnyelés ellen a legjobb hatású szer a **RÉTHY-féle**

pemefefű-cukorka,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti, kapható minden gyógyszerertárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 ft 50 kr. értelmében küld

RÉTHY BÉLA,
gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláírásom látható.

Sárospatakon a fő- utcán s a legjobb forgalmi helyen egy üzlethelyiség a mellette lévő lakással, mely utóbbi áll: 4 szoba, előszoba konyha s a szükséges mel- léképeletekből 1898. január 1-től bérbeadó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

T. k. 2621. sz. 1897.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság köz- hírré teszi, hogy Szabó Francziska végrehajtatónak Mészárosné Flühing Viktória végrehajtást szenvedő elleni 100 ft töke- követelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a tokaji kir. járásbíró) területén lévő Tarczal község határában fekvő, a tarczali 227. sz. tjkvben foglalt A. II. 1-5 sorsz. 399., 725., 1205., 1772., és 2542. hrsz. alatt foglalt ingatlanoknak Mészárosné szül. Flühing Viktória nevé- n álló 1/3 részére 194 ft 66 kr.;

ugyanazon tjkvben A. III. 1. sorsz. 422. hrsz. ház és belhelynek Mészárosné Flühing Viktória nevé- n álló 1/3 részére 266 ft 66 kr.;

ugyanazon tjkvben A. I. sor 2998. hrsz. alatt fog- lalt s jelenleg már Andrassy Dániel és neje Papp Zsuzsanna nevé- n álló ingatlan 1/3 részére 231 ft 33 kr.;

ugyanazon tjkvben A. 2. sorsz. 3026. hrsz. 1/3 rész- ben Mészáros Viktória szül. Flühing nevé- n álló, 1/3 részben végrehajtáson kívül álló Flühing Lajos és 1/3 részben végre- hajtatón kívül álló Sztoty Terézia szül. Flühing nevé- n álló egész ingatlanra az 1881. évi LX. t.-cz. 159. §-a alapján 34 ft;

ugyanazon tjkvben A. 3. sorsz. 3048. hrsz. alatti 1/3 részben a végrehajtást szenvedő, 1/3 részben Flühing Lajos és 1/3 részben Sztoty Terézia szül. Flühing nevé- n álló egész ingatlanra az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-a alapján 18 ft;

ugyanazon tjkvben A. 4. sorsz. 3814. hrsz. alatti 1/3 részben a végrehajtást szenvedő, 1/3 részben Flühing Lajos, 1/3 rész- ben Sztoty Terézia szül. Flühing nevé- n álló egész ingatlanra az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-a alapján az árverést 93 ft-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1897. évi december hó 2-ik napjának d. e. 10 órakor Tarczal község házá- nál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsár-ának 10%-át vagyis 19 ft 46 krt, 26 ft 66 krt, 23 ft 13 krt, 3 ft 40 krt, 1 ft 80 krt és 9 ft 30 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árforlyan- mal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazság- ügymin. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapir- ban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság 1897. évi szept. hó 2. napján.

Szabó Lajos, kir. aljárásbíró.

Tk. 650/97. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmezi kir. járásbíró mint telekkönyvi ható- ság közhírré teszi, hogy a s.-a.-u helyi kir. törvényszék (a kir.- helmezi kir. járásbíró) területén lévő Karcza községben fekvő a karczai 30. sz. tjkvben a Vajda Ferencz és Vajda István tulajdonát képező 253., 255. hrsz. 63. o. i. számú ház, udvar és kertből álló ingatlanra az árverést 800 ft-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1897. évi november hó 18-ik napján délelőtt 10 órakor Karcza község házá- nál megtartandó önkén- tes nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 80 ft készpénzben vagy az 1881. LX. törvény- cikkek 42-ik §-ában jelzett árforlyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazság- ügymin. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapir- ban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 176 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges el- helyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kir.-Helczen a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1897. évi április hó 22-ik napján.

Előadó helyett:

Emödy, kir. járásbíró.

Az „Eperjesi Népbank Kályhagyár“

felsőmagyarországi vezérügynöksége és főraktára

ILLÉS D. Ungvár

ajánl teljesen tűzálló anyagból készült tiszta fe- hér, chamois, szines majolika

cserépkályhákaf,

diszes kandallókat, kandallós kályhákat, takaréktűzhelyeket, kipróbált szakavatott fel- szerelők által felállítva, ugyszintén építési-di- szítményeket, plafond díszítéseket, sirem- lékeket, valamint mindennemű szobrászati munkát, gips, műkö és terrakottából, saját vagy adott rajzok után.

Zsolnay-féle használati és díszedé- nyeket, keramit-burkolat-lapokat tűzálló téglákat, továbbá művésziesen mintázott és festett genre- és szt. szobrokat, dombor- műveket, fal-díszítelakat, eredeti gyári árak és a legszolidabb kiszolgáltatás mellett

Minták, képes árjegyzékek, költségvetések kívánatra bérmentve.

Szoba fűtésre ajánlok szagtalan

szalon köszönet

métermázsáját házhoz szállítva 1 ft 10 kr-ért Nagyobb vételnél árengedmény.

Tisztelettel:

KLEIN GÉZA.

Papsor-utca 220.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer ellentállt az idő megpróbálásá- nak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájda- lomesillapító bedörzsölés-ként alkalmazatik köszvénynei, csúznál, tagszaggatásnál és meghüleséknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi- szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerertár Budapest. Be- vásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbekü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ vedjegy és Richter cégjegyzé- zés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy a

párisi Dr. BOITON

Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legrögibb bántalmakat is, fölösleges tehát sauntal olaj vagy copaiva balzsammal kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton Injectio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszerertára Budapest,

V. Nagykorona-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerertárban. Postaí megrundalások címe:

Zoltán gyógyszerertár Budapest.

Első o. magyar villamvilágítási és erőátviteli gyár

Budapest. Egger B. és Társa. Bécs.

Előleges jelentés.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani, hogy **november hó 1-től S.-A.-Ujhelyben**

Lövy Adolf úr könyvkereskedése

üzlethelyiségében a villamvilágításhoz szükséges **függő- és álló lámpák**, valamint **csillárokból** bizományi raktárt nyitunk, hol úgy egyszerű és olesó **lámpák**, valamint finom izlésű és modern stílű, a szobáknak díszét képező **csillárok** lesznek nagy választékban a legolcsóbb és pedig **meghatározott árakban** kaphatók.

A berendezésekhez szükséges felszereléseket, valamint egyes helyekre való **telefonhálózatot** legjutányosabban ajánljuk.

Kiváló tisztelettel:

Egger B. és Társa.

2190/1897.

Árverési hirdetemény.

Olasz-Liszka város alólírott előljárásága közhírré teszi, hogy a város, mint erkölcsi testület tulajdonához tartozó **két korcsma épület** — a hozzátartozó felülépitményekkel — **f. évi november hó 25. napjának** d. e. 8 órakor tartandó önkéntes árverés útján fog a legtöbbet ígérő vevőnek örök áron eladatni.

Ugyanezen árverési határnapon lesz Olasz-Liszka város révvámszedési vásártartatási és halászatí joga, 3, esetleg hat egymásután következő évre hasznóbérbe kiadva.

Árverési feltételek, úgy az örök eladás, mint a hasznóbérletekre, Zemplén-vármegye valamennyi községi és körjegyzői hivatalában megtekinthetők.

Olasz-Liszka, 1897. évi október hó 25-én.

Kolozsy Ferencz,
jegyző.

Szabó István,
főbíró.

Bérbeadási hirdetemény.

Szatmár-vármegye **Cseke és Nagy-Ar** községeinek határában egy tagba foglalt szikmentes termékeny fekete talaju 2000 holdas birtok, Cseke községében lévő urilakkal, **1898. január 1-től** kezdve 6 évre, esetleg hosszabb időre hasznóbérbe kiadó.

Vasuti állomás két különböző oldalon a birtoktól egy-egy óra járásnyira: Beregszászban és Fehér-Gyarmaton.

Bérleti feltételek megtudhatók **Barta Ödön** orsz. képviselő irodájában Beregszászban, vagy **Lónyay Ferencz**nél Budapesten, (József-körut 29. szám.)

Közvetítőknek értesítés nem adatik.

Üzlethelyiség változás!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint üzlethelyiség változtatás miatt a jelenleg legjobb minőségű álló áruimat **minden elfogadható áron** adom el, és pedig:

Egy legjobb minőségű sima elejű férfi ing **1 ft 50 kr.**
Egy legjobb minőségű ing-gallér . . . . . **15 kr.**
Egy pár legjobb minőségű kézeltő . . . . . **27 kr.**

Nyakkendők bámulatos olcsón!

a lehető legfinomabb, melynek ára eddig 2 ft volt

most csak 1 frt. most csak 1 frt.

Téli alsó ingek és nadrágok potom áron kaphatók!

Az árúk rendkívül olcsón, szóval minden elfogadható áron,

de csakis készpénzért adatnak.

Midőn még a n. é. közönség tömeges látogatását saját érdekekben is kérem, maradtam

kiváló tisztelettel

WEISZ ZSIGMOND

férfi-divatáru kereskedő.

Árverési hirdetemény.

Alólírott ezennel közhírré teszem, hogy vb. Teich Ignác és neje valamint Teich Arnold esődtömegeihez tartozó s a vonatkozó esődletárakban összeirt házibutorok, — valamint a vb. Teich Ignác és fia ezég esődtömegehez tartozó 3 vásári bódé általam f. hó 9-én délután 3 órakor fentnevezett vagyonbukottak lakásán nyilvános árverés útján készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőknek el fognak adatni.

S.-A.-Ujhely, 1897. november 1.

Dr. Tátray Dezső,
tömeggondnok.

Hofwirth (gazda), Forstwarth (erdővéd)

und **Kutscher**

werden gesucht bei unterzeichneter Herrschaft zum 1-ten Jänner.

Hofwirth, erfahren, praktisch, verheiratet, in Viehzucht und Feldbau beste, langjährige Zeugnisse aufzuweisen, deutsch und slawisch spricht. Bewerber, die ausserdem ungarisch können, bevorzugt. Anfangsgehalt 168 fl., Nebeneinnahmen, Viehhaltung, Feld, Garten, Deputate etc. 160 — 200 fl. im Werth.

Forstwarth, militärische Dienstzeit, Deutsch im Lesen und Schreiben und slawisch sprechen erforderlich. Pensionsberechtigt, Anfangsgehalt 144 fl. mit Steigerung von 3 zu 3 Jahren. Nebeneinnahmen und Deputate 180 fl. im Werth, Viehhaltung etc.

Kutscher, gedienter Soldat und zuverlässig fahrend. Lohn 120 fl. vollständige Bekleidung und Beköstigung per sofort gesucht.

Baron Schönberg, Herrschaft Csonok, Post Kereczke (Máramaros.)

Szomorú — de igaz,

hogy öltözékeinkre nagyobb gondot fordítunk mint **egészségünkre**. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékok észlelünk sietünk azt legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjék, de de ha ez testi egészségünkél az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, főfájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Úgyet se vetünk rá. Hát ez **vétkes könnyelműség**, mely később keservesen megbosulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, épp úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen a kéznél. A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendetlen működése a mit idejekorán használva. Egger kellemes ízű **Sodapasztilája** csakhamar beszüntet (1 doboz ára 30 kr.) A tüdő, torok mellbajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek. Egger kitűnő ízű **Mellpasztilája** megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadoz 25 kr.)

Kaphatók minden gyógyszerertárban S.-A.-Ujhelyben: **Widder Gyula, Kincsesy Péter, Cs. Buday Akos** urak gyógyszerertáraiban. **Főraktár:** Nádor gyógyszerertár (Dr Egger Leo és Egger J) Budapest Váci-körut 17.

Első rangu hazai gyártmány.

Gözcseplők

Pontos cím:

ELSŐ MAGYAR

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

reszvény-társulat

BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára mely a gazdálkodáshoz szükséges **összes** gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecsavágók. Morzsolók.

F. évi november hó 11-én
kezdődik az
Első magy. kir. szabadalmazott
OSZTÁLYSORSJÁTÉK
I. osztályának húzása.
100.000 sorsjegy 50.000 nyeresmény.
Legnagyobb nyeresmény szerencsés esetben:
1.000.000 korona

Különös nyeresmények:
600.000, 400.000, 200.000 2 á 100.000, 90.000,
80.000, 70.000, 2 á 60.000 korona
és így tovább; egészben 5 hónap alatt 6 osztályban
13.160.000 korona lesz kisorsolva.

Eredeti sorsjegyek árai tervszerűleg:
egy egész 6 frt, egy fel 3 frt, negyed 1 frt 50 kr., nyolczad 75 kr.
Megrendeléseket kérjük mielőbb, de november 11-ike (húzás kezdete) előtt
Török A. és Társa céghez Budapest, Váci-körút 4P.
küldeni.

Kívágandó.
Megrendelési bárca.
Török A. és Társa uraknak
Budapest, Váci-körút 4P.

Kérem nekem ..... I. osztályu eredeti sorsjegyet a hiva-
talos tervezettel együtt küldeni.

..... frt ..... kr. összeg

utánveendő.
postautalvánnyal
küldetik.
mellékelve.
(A szükségtelen rovat törölnendő.)

Vezeték és keresztnév: .....
Lakhely: ..... Megye: .....

The Continental
Bodega Company.
Valódi hamisítatlan
külföldi borok

Raktár:
Klein Albert
és
Malártsik György
uraknál.

- Portbor.
- Sherry.
- Madeira.
- Marsala.
- Malaga.
- Tarragona s. a. l.

Legjobb
bevásárlási forrása

**Kesztyű és sérvkötő
készítő**

Wienecke Henrik
S.-A.-UJHELY.

Kazinezy-uteza (Róth Bernát házában)

Valódi francia és angol különlegességek.
SÉRV- ÉS HASKÖTŐK. IRRIGATORÖK.
Kesztyük tisztításra elfogadtatnak:
Minden üzletemben levő e szakba
vágó tárgyak saját gyártmányanyaim.
Dús választék különlegességi kesztyükben.
Kérem a cégre figyelemmel lenni.

Akar ön jó cognacot inni?
Kérjen mindig csak
TOKAJI COGNACOT
TOKAJ VAROS CZIMERÉVEL
(kigyós kereszt a hármass hegyen.)
mert különben értéktelen hamisítványt kap.
Valódi Tokaji Cognac kapható:
minden nagyobb fűszer- és csemege-keres-
kedésben és gyógyszertárban.
ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR
TOKAJ.

Kleinmann és Klein
tölgy épület- és szerszámfa raktára
S.-A.-Ujhely, Deák-uteza (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók:
Tölgyfa gerendák, szarufák, léczek, továbbá:
Kapu oszlopok ..... 1 frttől 2 frt 50 krig.
Kerítés oszlopok ..... 35 krtól 65 krig.

Ajánlunk kerégyártóknak **szerszámfákat, keréktalpak** és
küllőket: nyírfa és bükkfa rudakat, ugyszintén nagy rak-
tárt tartunk fűrészelt **tölgyfa** deszkákból.
25 frton felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre
a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.
A nagyérdemű közönség pártfogását kéri:
Kleinmann és Klein.

Alapított 1858.
Budapesti Szivattyu- és Gépgyár
Részvény-Társaság
(ezelőtt **Walser Ferencz**)
BUDAPESTEN, VI. kerület, Külső Váci-ut 45. szám.
Sürgőnyczim: **Szivattyúgyár Budapest.**

GYÁRT:
mindenféle gőzgépeket, Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szén-
megtakarítás), petroleum- és benzin-motorokat. Keretfűrészeket, kör-
fűrészeket és cseritöröket. Gőzkazánokat, előmelegítőket, tartányokat.
Hidakat és egyéb vasszerkezeteket. Mindenféle szivattyukat, gőz-
szij- és kézi hajtásra, valamint villamos üzemre. Artézi kútfelépít-
ményeket vasból. Tűzfecskendőket és vízszállítókat, tűzoltósági fe-
szerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sárkaparó
és seprőgépeket, hőekéket és uthengereket. Egészségügyi szereket,
mint gőzfertőtlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket,
peczegődör tisztító készülékeket. Vas- és érczöntvényeket, harango-
kat. Keményöntésű aczélfelületű tűzrostélyokat egyenes és kigyó-
alakban, valamint polygon rostélyokat.

LÉTESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték és
légszuszterendezéseket, központi fűtéseket.
Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

Első m. kir. szabad. osztályosorsjáték.
Legnagyobb nyeresmény
szerencsés esetben
Egy millió korona

100.000 sorsjegy, 50.000 nyeresmény.

Huzás: 1897. november 11-én.

Az első osztályu sorsjegyek árai:
1/4 sorsjegy --- 1.50 frt
1/8 sorsjegy --- 0.75 frt
1/2 sorsjegy --- 3.00 frt
3/4 sorsjegy --- 4.50 frt

BIHARI EDE
a m. kir. szab. osztályosorsjáték
főelárusítója
BUDAPEST
Kerepesi-ut 20. sz.

A megrendeléseket postai utánvettel eszközlöm, de az
összeg postautalvánnyal vagy ajánlott levélben is beküldhető.
A hivatalos tervet minden megrendeléshez ingyen esat-
tolom és a sorsolási jegyzéket a huzás után rögtön, minden
felszólítás nélkül b. czimére küldöm.
Sziveskedjék megrendeléseit minélelőbb hozzám, mint a
sorsjegyek eladásával megbízott főelárusítóhoz küldeni.

Bihari Ede, Budapest, Kerepesi-ut 20.